

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	8483 Біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8483
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дмитроца Олена Романівна, Івасенко Артур Юрійович, Копійка Віра Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.09.2023 р. – 22.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/63646>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/63873>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Біологія» відповідає державному стандарту вищої освіти та внутрішнім стандартам ДВНЗ «УжНУ». Підготовка фахівця відповідного ОП напряму є актуальною. ОП «Біологія» спрямована на підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що включає проведення досліджень та (або) здійснення інновацій. Головними особливостями ОП є навчання через практику (в навчальних/наукових лабораторіях, на виробництві), а також врахування регіонального транскордонного аспекту в ході її реалізації шляхом залучення здобувачів до міжнародної освітньо-наукової діяльності. ОП «Біологія» узгоджується з місією та стратегією розвитку ДВНЗ «УжНУ». ЗВО має чітку освітню політику провадження освітнього процесу за даною ОП та достатні ресурси для її реалізації. Висока якість підготовки здобувачів також забезпечується тісною взаємодією з установами, як академічного, так і комерційного сектору, які є роботодавцями для випускників ОП, а також залучення фахівців-практиків до освітнього процесу з числа НПП ЗВО. Освітні компоненти ОП дають змогу досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Освітній процес відбувається з дотриманням принципів академічної доброчесності та академічної свободи. Викладачі ОП мають в ДВНЗ «УжНУ» достатні можливості професійного вдосконалення. Ефективна система матеріального стимулювання сприяє їх досягненням у науковій та педагогічній сфері. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я співробітників ЗВО і здобувачів, має сприятливий морально-психологічний клімат. Для здобувачів з особливими потребами ЗВО проводить удосконалення інфраструктури. Висловлені зауваження не є критичними для провадження освітнього процесу за даною ОП; вказані недоліки можуть бути виправлені та можуть бути усунуті до кінця поточного навчального року. Позитивним є те, що ЗВО вже має розроблені конкретні заходи для реалізації перспектив розвитку ОП «Біологія» на найближчі роки: розширення міжнародної та вітчизняної академічної мобільності здобувачів; впровадження елементів дуальної освіти; розширення тематик кваліфікаційних робіт, які мають практичне застосування у виробництві або практичній діяльності підприємств, продовження покращення матеріально-технічної бази. ОП «Біологія» відповідає критеріям з оцінювання якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Зміст ОК враховує як сучасні досягнення природничого напряму (ОК 7 «Вступ до геномної біології»), так і регіональний аспект підготовки фахівців - в ОП серед обов'язкових та вибірковок ОК містяться дисципліни, які забезпечують її унікальність, спеціалізацію на регіональний аспект (можливість працевлаштування в закладах природоохоронного спрямування, клінічних лабораторіях, лабораторіях контролю якості с/г виробників, лабораторіях митного та карантинного контролю, виробників мінеральних вод, криміналістичних лабораторіях тощо - ОК 8 «Генетика людини з основами медичної генетики», ОК 10 «Лабораторна діагностика біологічних систем»), а також ОК, які направлені на реалізацію транскордонного аспекту ОП (ОК 4 «Проектний менеджмент»). ЗВО інтегрований з міжнародним науковим середовищем, що підтверджується наявністю кількістю договорів про співпрацю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/62243>) щодо даної ОП та сприяє інтернаціоналізації навчання і наукових досліджень. Залучення закордонних лекторів розширює знання і навички студентів з біології, ІТ і культурному обміну. Є приклади інтернаціоналізації серед викладачів кафедри: Куртяк Ф.Ф., який є експертом-іхтіологом у проєкті «Збереження високоцінних пралісів і старовікових лісів в окремих національних парках Українських Карпат». ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження. Практична складова реалізується у спеціалізованих лабораторіях біологічного факультету та в установах, з якими укладені довгострокові угоди про співробітництво і які мають достатню та сучасну матеріально-технічну базу. Використання обладнання отриманого в результаті транскордонного співробітництва покращує навчання і підготовку здобувачів до майбутньої кар'єри. Позитивною практикою є співпраця робочої групи із закордонними експертами при розробці ОП. До оновлення ОП активно залучаються представники роботодавців, фахівці-практики. Наявність рейтингової системи із багатьма критеріями спонукає викладача до професійного розвитку за різними складовими, у тому числі вдосконалення якості викладання. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів (стажування, в тому числі міжнародне; підвищення кваліфікації в інших установах, університетські курси з підвищення кваліфікації). Процедури конкурсного добору викладачів у ЗВО є прозорими, а при оцінюванні рівня професіоналізму викладача враховуються результати опитування здобувачів щодо рівня якості викладання, об'єктивності оцінювання та ін. Можливість використання англійської версії вебсайту ЗВО/факультету є позитивним аспектом, оскільки це робить інформацію та ресурси доступними для закордонних користувачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група має деякі зауваження та рекомендації щодо реалізації ОП «Біологія». Однак виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунуті у короткий термін. Зокрема, до кінця поточного навчального року доцільним є доопрацювати матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (відобразити набуття інтегральної компетентності) та структурно-логічну схему ОП; у робочих програмах до освітніх компонент оновити застарілі та видані в росії літературні джерела, викладачам більш активно включати до списку джерел власні результати досліджень; оновити Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт, Положення про атестацію та дипломні роботи; викладачам, які мають неповну відповідність вимогам професійної кваліфікації п. 30 Постанови КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347, пройти підвищення кваліфікації відповідно до ОК та забезпечити публікаційну активність щодо напряму дисципліни, яку забезпечують; активізувати академічну мобільність здобувачів; на сайті факультету (випускової кафедри) оприлюднювати терміни громадського обговорення ОП, пропозиції та зауваження зацікавлених осіб та реакцію на

них розробників ОП; результати аналізу анкетувань стейкхолдерів висвітлювати на сайті ЗВО з градацією за рівнем освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Головним завданням Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» згідно його Статуту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>, нова редакція, 2016 р.) є «проведення освітньої та наукової діяльності, здійснення підготовки фахівців з вищою освітою за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами ...» (п. 1.7). Місія ДВНЗ «УжНУ» протягом попередніх 70 років полягала в підготовці висококваліфікованих кадрів для Закарпатського регіону. У 2016 році була затверджена Концепція інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>), у якій сформульовано пріоритетні напрями трансформації традиційного університету в дослідницько-інноваційний. Згідно Концепції (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-dev_strategy) місія ДВНЗ «УжНУ» як дослідницько-інноваційного університету визначається такими концептуальними положеннями: 1) основними видами діяльності університету є наукова та освітня діяльність на основі нових нетрадиційних технологій і принципів управління, що забезпечують багаторазове підвищення ефективності та якості педагогічної праці та навчальної роботи студентів; 2) наукова діяльність інноваційного університету є провідною і орієнтована на отримання нових знань; освітня – на використання знань у навчальному процесі для підготовки фахівців; інноваційна – на комерціалізацію знань (стор. 15. Концепція інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025 рр.). Головною метою ОП «Біологія», яка реалізується У ДВНЗ «УжНУ», є «підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що включає проведення досліджень та (або) здійснення інновацій. Головними особливостями ОП є навчання через практику (в навчальних/наукових лабораторіях, на виробництві), а також врахування регіонального транскордонного аспекту в ході її реалізації шляхом залучення здобувачів до міжнародної освітньо-наукової діяльності», що відповідає місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У відомостях про СО ОП вказано, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП враховувалася думка представників різних державних, приватних та громадських організацій, з якими співпрацює ЗВО, зокрема: Карпатського біосферного заповідника, Національних парків «Синевир» та «Ужанський», медичних лікувально-діагностичних закладів «Кредоклінік» та «One lab»; «Закарпатського центру з гідрометеорології», громадських організацій природоохоронного спрямування: КЕК «Рутенія», ГО «Екосфера». Також при оновленні ОП враховувались напрацювання науково-педагогічних працівників, які залучені до реалізації ОП та є сумісниками в інших установах виробничого спрямування (Куртяк Ф.Ф. – на цей час лікар-лаборант, ембріолог Медичного центру «Плюсмед» м. Ужгород (<http://surl.li/lomei>); Гасинець Я.С. - ембріолог медичної клініки «Інтерсоно» у 2014-2015 рр., (<http://surl.li/lomet>); Вакерич М. М. - з 2023 р. судовий експерт відділу біологічних досліджень та обліку сектору молекулярно-генетичних досліджень Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (<http://surl.li/lomfk>). До складу робочої групи при оновленні ОП у 2023 році були залучені: 1) представник студентства Соколович В.В., студент 2 курсу ОП «Біологія» другого (магістерського) рівня спеціальності 091 Біологія; 2) представники роботодавців: генеральний директор ПП «Астра-Діа» Лазар Н.М. та головний виконавчий директор багатопрофільного медичного центру «VeroMed» (м.Ужгород) Савенко М.В. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16037>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/58303>). 17.02.2023 р. відбулось засідання робочої групи щодо обговорення проекту ОП, куди були запрошені студенти ОП «Біологія» (Шімоняк Р., Соколович В., Гумен М.) та представники органів студентського самоврядування (громадський декан Реган А., голова профбюро Бабіля Д., голова наукового товариства студентів та аспірантів Гуца О.), (відповідь ЗВО на запит документів, протоколи нарад зі стейкхолдерами, файл «Обговорення ОП_здобувачі», протокол №2 від 17.02.2023 р.). На засідання робочої групи щодо оновлення і перегляду ОП, яке відбулось 20.02.2023 р., були залучені представники роботодавців – працівники й очільники лабораторій, державних установ та клінік, у яких працюють випускники, а саме: Патрус А.О. (Лабораторія «Астра-Діа»), Маковецька О.І. (ДУ «Закарпатська обласна фітосанітарна лабораторія»), Бобрик Н.Ю. (ЛДЦ ТОВ «Кредоклінік»), Савенко М.В. (багатопрофільний медичний

центр «VeroMed» у м. Ужгороді), д.б.н., проф. Гамор Ф.Д. (Карпатський біосферний заповідник), (відповідь ЗВО на запит документів, протоколи нарад зі стейкхолдерами (<http://surl.li/loffw>). Отже, діюча ОПП оновлена з урахуванням рекомендацій різних груп стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При розробці та оновленні ОП постійно відслідковуються тенденції розвитку спеціальності шляхом співпраці з представниками академічної спільноти України і світу, співпраці з виробничими підприємствами та фірмами. Так, ЗВО підтримуються творчі зв'язки з Інститутом мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАНУ, директор якого академік НАН України, проф. Співак М.Я. є випускником УжНУ за спеціальністю «Біологія» та надав рецензію на оновлену ОП (<http://surl.li/lomss>). НПП обмінюються досвідом також з колегами Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Львівського національного університету ім. І. Франка, Дніпровського університету ім. О. Гончара (в.о. декана факультету медичних технологій діагностики та реабілітації Воронкова О., яка надала рецензію на оновлену ОП (<http://surl.li/lcaqj>). При роботі над ОП було враховано досвід закордонних університетів, де гарант ОП Кривцова М.В. та науково-педагогічні працівники факультету проходили стажування та виконували спільні наукові програми (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60573>): Тель-Авівський університет, Ізраїль (<http://surl.li/lomkt>); Пряшівський університет, Словаччина; University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Košice, Department of Microbiology and Immunology, Словаччина (<http://surl.li/lommb>); Кошицький університет ім. П.Й. Шафарика, Словаччина (<http://surl.li/lommh>); Ниредьгазський університет, Угорщина; Університет Окленда, США; Університет Бабеш-Бойяї, Румунія. Більшість здобувачів є мешканцями Закарпатської області та залишаються працювати в цьому регіоні в лабораторіях та установах за фахом. Але враховуючи транскордонне розміщення Закарпаття, частина випускників ОП працевлаштовується в сусідніх країнах ЄС, тому увага приділяється в тому числі й гармонізації підходів України та ЄС у підготовці фахівців біологічного профілю. Так, при оновленні ОП враховувались напрацювання НПП та наукових співробітників закордонних установ з ОП аналогічного спрямування. У листопаді 2022 р. під час академічної мобільності до ЗВО в м. Клуж-Напока (Румунія) відбулось спілкування Гасинець Я.С. та гаранта ОП «Біологія» Кривцової М.В. з доктором філософії Карпа Р., Університет Бабеш-Бойяї (<http://surl.li/lombg>); у грудні 2019 р. на конференції молодих учених - гаранта ОП «Біологія» Кривцової М.В. з доктором філософії Скабаї Ю. (Ниредьгазський університет, Угорщина) щодо розширення тем кваліфікаційних робіт здобувачів, про що було наголошено гарантом ОП під час спілкування з ЕГ (<http://surl.li/lomdi>). Розширення тематик кваліфікаційних робіт здобувачів та включення окремих тем до ОК «Лабораторна діагностика біологічних систем» відбулось завдяки співпраці з проф. Саламоном І. (Пряшівський університет, Словаччина), що було підтверджено при інтерв'юванні з гарантом ОП. У співпраці з науковцями Оклендського університету (США) відбулось формування ОК «Геномна біологія».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України № 1458 від 21.11.2019), можуть бути досягнуті опануванням обов'язкової складової та додатково підкріплені вибірковою частиною ОК. Для досягнення визначених цілей і ПРН за даною ОП, крім змістового наповнення ОК та вибору методів, форм навчання і викладання (опрацювання та аналіз наукової літератури, виконання самостійних завдань, підготовка презентацій та доповідей, дискусії, воркшопи), приділяється увага англомовній підготовці для сприяння участі здобувачів у міжнародних воркшопах, сприйняття наукового матеріалу запрошених лекторів, які є частими гостями в УжНУ. ОП включає всі програмні результати навчання, регламентовані Стандартом вищої освіти для освітньо-професійної програми – ПР01-ПР16. Кожна ОК забезпечує набуття мінімум трьох компетентностей. Проте у ОП у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми не відображено набуття інтегральної компетентності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії УжНУ. Значна частина ОК ОП, особливо у блоках вибіркового дисциплін, спрямована на формування у студента прикладних теоретичних знань і практичних навиків, актуальних для розвитку сучасної біології. Зміст ОК враховує як сучасні досягнення природничого напрямку, так і регіональний та транскордонний аспект підготовки фахівців. Цілі ОП та ПРН враховують позиції та потреби різних груп стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності та ринку праці в регіоні та Україні загалом. До оновлення ОП залучаються представники роботодавців, студентство, фахівці-практики. У ОП

враховано практичну підготовку здобувачів – виконання лабораторно-дослідної частини кваліфікаційної роботи магістра на базі спеціалізованих лабораторій ЗВО та інших установ. ОП дає можливість досягти ПР, визначених стандартом вищої освіти, а також ПР, які відповідають тенденціям розвитку спеціальності та вимогам роботодавців щодо підготовки висококваліфікованих фахівців-біологів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми не відображено набуття інтегральної компетентності. ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року, при оновленні ОП, внести доповнення до матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми щодо набуття здобувачами інтегральної компетентності.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група (ЕГ) пересвідчилась у повній відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам підкритеріїв: 1.1., так як чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти; 1.2., оскільки цілі ОПП і ПРН визначаються з урахуванням позицій і потреб зацікавлених сторін; 1.3., адже враховуються тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Проте аналізована ОПП частково відповідає вимогам підкритерію: 1.4., оскільки є можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, але в ОП у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми не відображено набуття здобувачами інтегральної компетентності. Вирішальним в оцінюванні Критерію 1 став підкритерій 1.4., вимоги якого не повністю були виконані при створенні та оновленні ОП. Проте ці недоліки є незначними та можуть бути усунуті до кінця поточного навчального року, а беручи до уваги позитивні особливості, оцінити ОП рівнем В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП: 90 кредитів. Співвідношення обсягів ОК програми: загальний обсяг обов'язкових компонент складає 67 кредитів, що становить у межах ОП 74,4% (з яких 11,7% це науково-дослідна та переддипломна практики); загальний обсяг вибіркового компонента ОП складає 23 кредити (25,6%). До обов'язкових компонентів ОП (67 кредитів) входять навчальні дисципліни (ОК 1-ОК 10, які складають 37 кредитів), науково-дослідна практика (ОК 12, на яку відведено 7,5 кредитів), переддипломна практика (ОК 13, на яку заплановано 3 кредити), виконання і захист кваліфікаційної магістерської роботи (ОК 11; 18 кредитів) та атестаційний екзамен (ОК 14; 1,5 кредиту). До вибіркового компонента ОП (23 кредити) входить 1 вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/55451>), ВК 2, на яку заплановано 3 кредити) та 5 вибіркових дисциплін із кафедрального каталогу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60247>), ВК 1, ВК 3 – ВК 6; кожна по 4 кредити; в сумі 20 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Обов'язкові навчальні дисципліни (ОК 1-ОК 10) формують загальні та фахові компетентності для підготовки фахівців в галузі біології, в тому числі формують soft skills та елементи комерціалізації знань (ОК 4 «Проектний менеджмент»). Науково-дослідна (ОК 12), переддипломна практика (ОК 13) та виконання і захист кваліфікаційної магістерської роботи (ОК 11) полягає у реалізації практичної частини магістерської роботи шляхом виконання здобувачами лабораторно-практичних досліджень у науково-дослідних установах та лабораторіях УжНУ, дозволяє підсилити формування загальних і фахових компетенцій біолога через їх реалізацію в практичній сфері. Вибіркові ОК (в тому числі ОК з інших ОП) можуть сприяти розширенню предметного змісту як спеціальних, так і загальних

компетентностей та soft skills. Аналіз матриць ОП дає можливість стверджувати, що обов'язкові ОК дають можливість досягнути регламентованих Стандартом вищої освіти програмних результатів навчання. Проте робочій групі доцільно було б звернути увагу на взаємопов'язаність ОК у структурно-логічній схемі у 3-му семестрі, а саме взаємопов'язаність переддипломної практики та ОК «Еволюційна екологія».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти ОП «Біологія» відповідають предметній області спеціальності 091 Біологія. Блоком обов'язкових навчальних дисциплін забезпечується опанування загальними і спеціальними фаховими компетентностями фахівця в галузі біології. ОК, що формує мовні компетентності: ОК 1 Іноземна мова за фаховим спрямуванням. ОК, що формують глибинні знання: ОК 8 «Генетика людини з основами медичної генетики», ОК 6 «Еволюційна екологія», ОК 9 «Біологія людини з основами геронтології», ОК 2 «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека». ОК, які формують універсальні навички дослідника: ОК 5 «Сучасна методологія біологічних досліджень з основами інтелектуальної власності», ОК 10 «Лабораторна діагностика біологічних систем», ОК 3 «Системний аналіз у біології», науково-дослідна та переддипломна практики (ОК 12, ОК 13). Серед обов'язкових навчальних дисциплін є ті, які забезпечують унікальність ОП: «ОК 7 Вступ до геномної біології», ОК 4 «Проектний менеджмент», що ґрунтується на транскордонному співробітництві ЗВО. При реалізації ОП також приділено увагу поєднанню теоретичного навчання та практичної підготовки: науково-дослідна (ОК 12) та переддипломна практики (ОК 13), наукові дослідження під час виконання кваліфікаційної магістерської роботи (ОК 11), які підсилюють формування загальних і фахових компетенцій біолога через їх реалізацію в практичній сфері. Поглиблюють знання зі спеціальності оволодіння низкою дисциплін вільного вибору студента: 1 дисципліна із загальноуніверситетського каталогу (ВК 2), а також 5 дисциплін із кафедрального каталогу (ВК 1, ВК 3 – ВК 6).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів УжНУ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>), Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21267>), Положенням про академічну мобільність студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>) і Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21266>). Навчання здобувачів реалізується через індивідуальний навчальний план (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>), документом, за яким здійснюється навчання студентів за ОП з урахуванням особистісних інтересів щодо фахової підготовки і ринку праці. Індивідуальний фаховий розвиток здобувача здійснюється через участь у роботі конференцій, наукових гуртків; просвітницьких заходах; виборі тематики освітніх курсів у межах неформальної освіти, результати якої визначаються відповідним положенням (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Також студенти мають змогу вільно обирати тему кваліфікаційної магістерської роботи та її наукового керівника, що було підтверджено під час зустрічі здобувачів ВО та ЕГ. Загальний обсяг вибіркового компонентів ОП складає 23 кредити ЄКТС, що становить 25,6% від загального обсягу ОП. Анотовані переліки вибіркового ОК, які пропонуються для обрання здобувачами ВО, розміщені на сайті УжНУ: загальноуніверситетський каталог вибіркового ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/55451>); кафедральний каталог вибіркового ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60247>). Для здобувачів, які навчаються за освітніми програмами другого (магістерського) рівня усіх форм навчання, у яких вибіркової дисципліни заплановано в осінньому семестрі першого року навчання, реєстрація на вивчення вибіркового ОК організовується під час подачі оригіналів документів для зарахування на навчання у приймальній комісії університету шляхом ознайомлення їх з ОП, навчальним планом та переліком дисциплін для вибору з їх описами, а також процедурою вибору. Далі впродовж першого тижня теоретичного навчання, після ознайомлення із запропонованими матеріалами, здобувачі реалізують свій вибір шляхом опитування на електронній гугл формі, у деяких випадках – за їх заявами. За результатами аналізу вибору деканат факультету формує навчальні групи. Якщо формування групи з вивчення певної вибіркової дисципліни неможливе через малочисельні запити, то проводиться індивідуальне консультування таких здобувачів щодо долучення їх до вже сформованих навчальних груп.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Протягом навчання на ОП «Біологія» в рамках організації викладання ОК проводяться практичні, семінарські, лабораторні заняття. В умовах карантину та воєнного стану обмежена можливість проведення традиційних лабораторних занять. Тому на ОП акцентували увагу на формуванні практичних навичок через організацію лабораторних воркшопів на базі ЗВО та в рамках міжнародної співпраці (в тому числі через онлайн-трансляцію для

учасників, які не мали можливості перетнути кордон). Відповідно до ОП та навчальних планів за ОП «Біологія» здобувачі вищої освіти проходять науково-дослідну (ОК 12; 7,5 кредитів) та переддипломну (ОК 13; 3 кредити) практики. Практична підготовка здобувачів є невід'ємною складовою їх навчання і регламентується в УжНУ Положенням про практику студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60643>), затверджено 2017 р. На сайті ЗВО висвітлені бази практик та довгострокові договори про співпрацю з ними (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60267>). Крім вказаних баз практики здобувачі мають можливість укласти індивідуальні угоди на проходження практики, для цього на сайті ЗВО розміщено бланк короткострокового Договору (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/51813>). Зміст кожного виду практики визначається відповідною робочою програмою (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/61722>), для ОК 12 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61935>), для ОК 13 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61934>). Здобувачі виконують частину досліджень під час практики на підприємствах та в установах, використовуючи їх обладнання, набувають досвід роботи у реальних професійних умовах.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування «soft skills» відбувається впродовж усього періоду навчання через реалізацію освітніх компонентів (під час виконання лабораторних, практичних робіт, виконання та захисту індивідуальних завдань і кваліфікаційної роботи), виступів на конференціях і студентських наукових гуртках. У межах обов'язкових компонент ОП активно формуються соціальні навички при викладанні ОК 1 «Ділова іноземна мова», ОК 2 «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека», ОК 4 «Проектний менеджмент». Ці освітні компоненти забезпечують набуття вмінь, враховуючи соціальні, етичні, економічні аспекти під час вирішення завдань та досягнення відповідних ПРН (ПРН1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16). Соціальні навички формуються і під час проходження науково-дослідної та переддипломної практик при адаптації здобувачів до робочого місця, комунікації зі співробітниками баз практик. Набуття соціальних навичок відбувається також під час участі студентів у неформальній освіті, різноманітних соціальних заходах та академічній мобільності. Під час спілкування з членами ЕГ здобувачі ОП продемонстрували гарні комунікативні навички, вільно висловлювали свої думки та позицію.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Згідно відомостей самоаналізу професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навчальний план ОП «Біологія» (денної форми навчання) розроблено відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Загальний обсяг годин за ОП складає 2700 год (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60612>): у кожному з 3-х семестрів по 900 годин (30 кредитів). На аудиторні заняття припадає 668 год; на самостійну та індивідуальну роботу – 1732 год та 300 годин відповідно. У свою чергу аудиторні години розподілені наступним чином: обов'язкові освітні компоненти – 424 год (63,5%), вибіркові – 244 год (36,5%). Аудиторне тижневе навантаження складає по 19 год у I та II семестрах, що надає можливість здобувачам приділити увагу індивідуальній дослідницькій роботі, розвиває навички самостійного пошуку інформації, її аналізу, узагальнення та представлення результатів. Зміст самостійної роботи за конкретною ОК визначається робочою програмою цієї дисципліни та забезпечується відповідними навчально-методичними матеріалами. Ефективність самостійної роботи студентів оцінюється на проміжному та підсумковому контролі. Кількість контрольних заходів не перевищує 8 на семестр (4 заліки та 4 екзамени у 1-му семестрі; 5 заліків та 3 екзамени у 2-му семестрі; 2 заліки/атестації у 3-му семестрі). З'ясування питань щодо відповідності навантаження на здобувачів проводиться шляхом планового опитування. Під час спілкування ЕГ з академічним персоналом НПП зазначили, що здобувачі на початку семестру можуть внести пропозиції щодо коригування розкладу. Під час провадження ОП звернень студентів щодо добового або тижневого перевантаження розкладу не було.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів ВО ОП «Біологія» за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП характеризується набором ОК, орієнтованих на підготовку фахівців в галузі біології; серед обов'язкових та вибіркових ОК містяться дисципліни, які забезпечують унікальність даної ОП, її спеціалізацію на регіональний та транскордонний аспект. Освітня програма та навчальний план передбачають високий рівень практичної підготовки здобувачів. Практична складова реалізується у спеціалізованих лабораторіях біологічного факультету та в установах, з якими укладені угоди про наукове співробітництво і які мають достатню та сучасну матеріально-технічну базу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Робочій групі доцільно було б звернути увагу на схематичне подання взаємопов'язаності ОК у структурно-логічній схемі та до кінця поточного навчального року під час оновлення ОП внести коригування.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ пересвідчилася у повній відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам за підкритеріями: 2.1., так як обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти; 2.3., оскільки зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності; 2.4., так як є можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством; 2.5., ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності; 2.6., оскільки набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills); 2.7., оскільки професійний стандарт відсутній; 2.8., так як обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання; 2.9., підготовка здобувачів ВО за дуальною формою освіти відсутня. Проте ОП «Біологія» частково відповідає підкритерію: 2.2., оскільки зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, однак структурно-логічна схема ОП не повно відображає взаємопов'язаність її ОК. Вирішальним в оцінюванні Критерію 2 став підкритерій 2.2., проте ці недоліки є незначними. ЕГ вважає виявлені недоліки такими, що можуть бути усунені до кінця поточного навчального року, а беручи до уваги позитивні особливості, оцінити ОП рівнем В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання в УжНУ за ОП 091 Біологія є чіткими, зрозумілими та оприлюднені на головній сторінці сайту ЗВО у вкладці «Абітурієнту»: «Правила прийому» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules>), «Вступ до магістратури» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/master_degree), де розміщені спеціальності, перелік документів для вступу, терміни вступної кампанії, програми вступних іспитів, вартість навчання. Правила прийому не містять дискримінаційних положень. Право на вступ мають особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста), в тому числі з інших спеціальностей. Вступ абітурієнтів для навчання на ОП «Біологія» другого (магістерського) рівня навчання унормовано «Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57486>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом на навчання здійснюється на конкурсній основі на підставі результатів єдиного вступного іспиту (ЄВІ), фахового іспиту за спеціальністю 091 «Біологія та біохімія», індивідуальної усної співбесіди, вступного іспиту для іноземців, розгляду мотиваційних листів. Програма фахового вступного іспиту складається фаховою

екзаменаційною комісією за погодження з гарантом ОП і щорічно перед початком вступної кампанії переглядається на Вченій раді біологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60616>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати навчання, отримані в інших ЗВО, регулюються «Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>) та «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>). Згідно з даними документами, визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитно-трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів ВО, прийнятої у країні закладу вищої освіти-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС. Кредити присвоюються здобувачам ВО після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується відповідним оцінюванням. Кредити, присвоєні здобувачам ВО в межах однієї ОП певного закладу освіти, можуть бути переведені для накопичення в іншій освітній програмі, запропонованій тим самим або іншим закладом освіти. На вебсторінці УжНУ розміщена актуальна інформація про можливості академічної мобільності (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-double_diploms, <http://erasmusplus.uzhnu.edu.ua/>) та визнання результатів навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21266>). Випадків зарахування результатів навчання у інших ЗВО на даній ОП ще не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті в УжНУ регламентуються «Положенням про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Згідно з ним визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як дисципліні в цілому (але лише для ОК, що викладаються з другого семестру), так і за окремими темами, розділами, модулями, індивідуальним завданням згідно з робочою програмою (силабусом) ОК. Університет може визнати результати, отримані у неформальній освіті обсягом не більше 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС передбачених ОП. Для проходження окремих елементів ОК з використанням неформальної освіти студентам рекомендуються онлайн-курси на платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>), Coursera (<http://surl.li/lommw>), у Центрі громадського здоров'я МОЗ України (https://portal.phc.org.ua/en/view_all_courses/), інших професійно-орієнтованих воркшопів, тренінгів, курсів тощо. Так, у 2021-2022 н.р. в рамках ОК «Проектний менеджмент» були реалізовані елементи неформальної освіти: підготовка заявки студенткою Балюк К.Л. на навчання у Пряшівському університеті (Словаччина) в рамках Національної стипендійної програми Словацької республіки, проходження конкурсного відбору і отримання права на стипендію було зараховано як успішне виконання окремих компонентів дисципліни. Студентці Балюк К.Л. також було визнано окремі теми з ОК «Вступ до геномної біології» в результаті проходження тренінгу «Геномна біологія». У 2022-2023 н.р. в рамках ОК «Лабораторна діагностика біологічних систем» здобувачам були зараховані окремі теми після проходження майстер-класів, воркшопів, які проводились на базі «ННЦ Мікробіології та біотехнології» ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/lbcbg>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У контексті відповідності критерію 3 позитивними практиками реалізації ОП є наявність нормативно-правових документів та їх доступність на сайті ЗВО у відкритому доступі. Це визначає чіткі та зрозумілі правила вступу на ОП «Біологія». Особливостями, що зумовлюють переваги цієї ОП є позитивні практики реалізації академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Студенти добре інформовані щодо вимог та практики перезарахування і визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На сайті УжНУ висвітлено правила прийому на навчання, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та під час неформальної освіти. Однак, незважаючи на можливості (спільні угоди із іншими ЗВО, транскордонне розташування УжНУ) та обізнаність здобувачів щодо врахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на даний час таких випадків не було. ЕГ рекомендує посилити роботу в цьому напрямі та до

кінця поточного навчального року, наприклад, розглянути можливість впровадження дистанційних курсів з українськими або закордонними закладами-партнерами.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ пересвідчилась у відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам за підкритеріями: 3.1., адже правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО; 3.2., так як правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми; 3.4., так як визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Проте ОП «Біологія» частково відповідає підкритерію: 3.3., оскільки правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, визначені в офіційних документах, та інформація про це доведена до здобувачів, проте випадків такого визнання зафіксовано не було. Вирішальним в оцінюванні Критерію 3 став підкритерій 3.3., проте ці недоліки є незначними. ЕГ вважає виявлені недоліки такими, що можуть бути усунені до кінця поточного навчального року, а беручи до уваги позитивні особливості, оцінити ОП рівнем В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз робочих програм освітніх компонент (<http://surl.li/lcaqr>) та результати спілкування на зустрічах зі здобувачами освіти та академічним персоналом свідчать про застосування різноманітних форм та методів навчання: лекції, лабораторні, практичні, дискусії, презентації, ситуативні завдання, семінарські заняття та консультації, навчально-дослідну та переддипломну практику, виконання самостійної роботи. Здобувачі за ОП мають можливість приймати участь у конференціях та майстер-класах, воркшопах та проходити онлайн-курси в рамках вивчення дисциплін, що відзначено у РП дисциплін, наприклад, «Генетика людини з основами медичної генетики» (<http://surl.li/lofqr>), «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека» (<http://surl.li/lofqs>), «Лабораторна діагностика біологічних систем» (<http://surl.li/lofqv>). До освітнього процесу залучено й іноземних лекторів (Шон В. Флемінг (CSCA; Орегонський університет, США) «Штучний інтелект для екологічного прогнозування» (<http://surl.li/lofqx>). Щороку проводиться анкетування стейкхолдерів щодо ОП (<http://surl.li/lkocr>), про що підтвердили при зустрічі з ЕГ здобувачі освіти та випускники, висловлюючи задоволення як рівнем викладання за ОП, так і використання викладачами різних методів при вивченні освітнього компонента. Згідно з результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjki>), на питання «У викладанні застосовано сучасні технології та методи навчання, спрямовані на підвищення ефективності засвоєння матеріалу?» 89,5% анкетованих відповіло «Так». Дотримання принципів академічної свободи реалізоване через можливість вільного вибору дисциплін здобувачами ВО (<http://surl.li/lcaqt>), вільного вибору наукових керівників (<http://surl.li/lcarg>) та тем кваліфікаційних робіт (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60617>), вільного вибору бази виробничої практики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60267>), що було підтверджено на зустрічах ЕГ зі викладачами, студентами та випускниками. Уся інформація щодо академічної свободи висвітлена у нормативних документах з питань організації освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/51771>), Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>), Положенні про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Положенні про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальна інформація щодо цілей, змісту і результатів навчання наведена в ОП на сторінці факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60549>). Необхідна інформація щодо порядку та форм оцінювання наведена у робочому навчальному плані та індивідуальних навчальних планах здобувачів, що продубльовано у тому числі і на сторінці факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60547>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/63765>). Інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається наступними засобами: викладачами на перших заняттях (що було підтверджено на зустрічах ЕГ з академічним персоналом та зі студентами), на сторінці кафедри у формі робочих програм

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/61722>), в тому числі силабусах - для вибіркового навчання дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60243>), та через дистанційну платформу навчання. За результатами опитування, здобувачі констатують факти своєчасного оприлюднення доступної інформації щодо змісту та програмних результатів навчання, а також завчасного оприлюднення критеріїв оцінювання. Згідно з результатами анкетування (<http://surl.li/ldjkj>), на питання «Опис дисциплін (робочі програми) є у вільному доступі, наприклад, на сторінці факультету/кафедри?» 100% анкетованих відповіло «Так», а на питання «Інформація щодо дисциплін та критеріїв оцінювання присутня у робочих програмах кожної з навчальних дисциплін, та є у вільному доступі (наприклад, на сторінці сайту факультету?» 94,7% анкетованих дали позитивну відповідь. Таким чином, ЕГ констатує, що у ЗВО існує система надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доступними та зрозумілими засобами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО надає можливість здобувачам поєднувати навчання та дослідження. Зі слів здобувачів та викладачів-керівників кваліфікаційних робіт, студенти, які навчаються на ОП, беруть участь у конференціях, в тому числі міжнародних зокрема, Міжнародна науково-практична конференція «Навколишнє середовище для майбутнього через наукову освіту» (<http://surl.li/lofqa>), воркшопах (<http://surl.li/lofdn>, <http://surl.li/lofpx>), конкурсах стартапів, наприклад, Білак О. (<http://surl.li/kjsnc>), які організовує ЗВО, а результати досліджень публікуються у збірниках (<http://surl.li/lofpc>). Куртяк Ф.Ф., Вакерич М.М. зазначали публікаційну активність здобувачів за ОП у щорічній науковій конференції «Актуальні проблеми біологічних та агроекологічних досліджень у Карпатському регіоні» (<http://surl.li/lpbrm>). Портфоліо здобувачів за ОП було додатково надано ЕГ гарантом ОП Кривцовою М.В. Факт залучення студентів до науково-дослідної роботи та участі у Міжнародних програмах (Труш К., «Erazmus +», Кошицький університет ветеринарії та фармації, 2018-2019 рр.) був наведений гарантом ОП, Кривцовою М.В., та іншими викладачам під час зустрічі ЕГ з академічним персоналом. Таким чином і ЗВО, і ОП зокрема, сприяють забезпеченню необхідних умов для поєднання навчання і досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі кафедр, які залучені до надання освітніх послуг на ОП, зокрема, Кривцова М.В., Вакерич М.М., Гасинець Я.С., Куртяк Ф.Ф. мають високий академічний рівень. Так, Мірутенко В.В. є експертом-рецензентом наукових проєктів Наукової грантової агенції Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки і Словацької Академії наук (VEGA) та іноземним експертом Словацької агенції з акредитації вищої освіти (SAAVS). Кривцова М.В. є членом Редколегії низки журналів (Мікробіологічний журнал (Indexing: Scopus); Regulatory Mechanisms in Biosystems, (Indexing: Web of Science, Scopus та ін.), експертом секції «Біологія, біотехнологія та актуальні проблеми медичних наук» МОН України, експертом «Центру громадського здоров'я МОЗ України». Вакерич М.М. є судовим експертом відділу біологічних досліджень та обліку сектору молекулярно-генетичних досліджень Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України. Симочко Л.Ю. є лектором міжнародних тренінгів (Workshop «ESKAPE pathogens in the environmental resistome and One-Health concept» Catalan Institute for Water Research ICRA/University of Girona (Spain), 2023., Workshop «One Health approach to antimicrobial resistance» IRTA, CReSA, Autonomous University of Barcelona, Barcelona, Spain, 2022). НПП регулярно публікують власні нові наукові здобутки у наукових вісниках та монографіях (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33564>). Портфоліо викладачів за ОП розташовано за посиланням (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60245>). Факт виконання викладачами кафедр комплексних наукових тем (Рошко В.Г. «Біомоніторинг наземних і водних екосистем в умовах змін клімату», 2019-2023 рр.), грантів (Куртяк Ф.В., «Карпатські праліси», 2023-2024 рр.) та ін. також свідчить про наявність власних сучасних наукових розробок, зокрема стосовно особливостей біологічних досліджень у гірських умовах. Це все підтверджує можливість використовувати власні найбільш актуальні наукові результати під час проведення навчальних занять. ЕГ були виявлені окремі недоліки оновлення змісту освітніх компонент: наприклад, у списку джерел робочих програм з навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека», Кишко К.М. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61727>), «Системний аналіз в біології», Колесник О.Б. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61731>), «Еволюційна екологія», Рошко В.Г. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61729>), «Генетика людини з основами медичної генетики», Вакерич М.М. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61725>) рекомендовані застарілі літературні джерела. НПП не включають у перелік рекомендованих джерел для вивчення курсу результатів власних наукових досліджень.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО інтегрований з міжнародним науковим середовищем, що підтверджується наявністю договорів про співпрацю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60573>) та сприяє інтернаціоналізації навчання і наукових досліджень (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60245>). На сторінках відділу міжнародних зв'язків (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations>) та наукового відділу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations#>)

можна знайти інформацію про можливості академічної мобільності студентів за програмами «Erasmus +» (<http://erasmusplus.uzhnu.edu.ua/>) та іншу інформацію про міжнародні конкурси, гранти, стипендії тощо. В локальній мережі університету є доступ до таких баз даних як Web of Science, Scopus та ін. через сайт наукової бібліотеки, що було підтверджено на зустрічах ЕГ з академічним та з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами. Є приклади інтернаціоналізації серед викладачів, котрі забезпечують реалізацію ОП: так, Симочко Л.Ю. влітку завершила стажування у Коїмбрському університеті, Коїмбра, Португалія (вересень 2022-червень 2023 рр.). Куртяк Ф.Ф. на даний час (з 28.03.2023 до 28.02.2024 рр.) є експертом-іхтіологом у проєкті: «Підтримка природно-заповідних територій в Україні» (SNPA Project), що здійснюється в рамках Німецького фінансового співробітництва (FC) та фінансується Міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) через Німецький державний банк розвитку KfW. Таким чином, ЕГ констатує, що ЗВО докладає зусиль для інтернаціоналізації наукових досліджень і навчання. Під час інтерв'ювання зі здобувачами та представниками студентського самоврядування ЕГ переконала про інформованість здобувачів ОП стосовно можливостей долучитися до міжнародних програм. Проте, ніхто зі здобувачів-учасників зустрічі такого досвіду не мав (публікації, стажування). Основні принципи інтернаціоналізації ЗВО прописано у Стратегії інтернаціоналізації УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ЗВО існує система надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, що є доступно та зрозуміло усім учасникам освітнього процесу. ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження. Так, студенти, які навчаються на ОП, беруть участь у науково-дослідних конференціях (<http://surl.li/lofqa>, <http://surl.li/lofpc>, <http://surl.li/lpbm>), воркшопах лабораторного практичного спрямування, в тому числі міжнародних (<http://surl.li/lofdn>, <http://surl.li/lofpx>). Для цього ЗВО провадить інтеграцію з міжнародним науковим середовищем, що підтверджується наявністю договорів про співпрацю щодо даної ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60573>) та сприяє інтернаціоналізації навчання і наукових досліджень. Є приклади інтернаціоналізації серед викладачів кафедри: Куртяк Ф.Ф., який є експертом у проєкті «Збереження високоцінних пралісів і старовікових лісів в окремих національних парках Українських Карпат».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Участь здобувачів за ОП у міжнародних програмах не є високою. У робочих програмах освітніх компонентів рекомендовано застарілі літературні джерела; викладачі не включають до списку джерел власні результати досліджень, що знижує рівень регіонального аспекту ОП. ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року: 1) розробити чітку систему заохочення/сприяння саме публікаційній науковій активності студентів (наприклад, можна ввести у практику зарахування обов'язкових/додаткових балів при оцінюванні дисципліни, якої стосується наукова публікація/участь у конференції); 2) оновити рекомендовані літературні джерела у робочих програмах, включивши матеріали власних результатів наукових досліджень (що посилить і регіональний аспект ОП).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ЗВО існує система надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доступними та зрозумілими засобами, що підтверджено здобувачами ВО. Дотримання принципів академічної свободи реалізоване через можливість вільного вибору дисциплін, тем кваліфікаційних робіт та баз виробничої практики, що було озвучено на зустрічах з викладачами та підтверджено студентами і випускниками. ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання і дослідження, які інтегровані з міжнародним науковим середовищем. Наукова активність НПП є високою. Серед академічного персоналу є приклади інтернаціоналізації: Мірутенко В.В. є експертом-рецензентом наукових проєктів Наукової грантової агенції Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки і Словацької Академії наук (VEGA) та іноземним експертом Словацької агенції з акредитації вищої освіти (SAAVS); Куртяк Ф.Ф. є експертом-іхтіологом у чинних проєктах у рамках міжнародного співробітництва. Симочко Л.Ю. є лекторкою міжнародних тренінгів (Workshop «ESKAPE pathogens in the environmental resistome and One-Health concept» Catalan Institute for Water Research ICRA/University of Girona (Spain), 2023). ЕГ пересвідчилася у повній відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам підкритеріїв: 4.1., оскільки форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; 4.2., так як учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів; 4.5.,

адже навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Проте ОП «Біологія» частково відповідає підкритеріям: 4.3., оскільки ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми, але не повною мірою відображені наукові досягнення викладачів в ОК; 4.4., так як викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, однак у робочих програмах оновлених ОК присутні застарілі літературні джерела. Таким чином, ЕГ вважає, що ОП «Біологія» відповідає рівневі В за Критерієм 4, а слабкі сторони не є суттєвими та можуть бути усунені до кінця поточного навчального року.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та Положенням про оцінювання (інформації про останнє подано у відомостях СО, проте посилання є неактивним). Система оцінювання включає різні форми контрольних заходів: тестування, презентації, реферативні індивідуальні завдання, усне опитування, семінарські заняття і практичні роботи, що дозволяє забезпечити всебічну перевірку знань, умінь і навичок. Інформація про форми контролю і критерії оцінювання окремих освітніх компонентів представлена у робочих програмах (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/61722>). Учасники зустрічей у фокус-групах підтвердили наявність інформування з боку викладачів щодо особливостей оцінювання за ОП та її окремими освітніми компонентами, а також оприлюднення відповідної інформації на вебсайті ЗВО. За результатами опитування більшість студентів констатують факт завчасного оприлюднення критеріїв оцінювання (<http://surl.li/ldjkj>) зокрема, на питання «На мою думку оцінювання знань проходять прозоро та об'єктивно за визначеними критеріями?» 82,1% анкетованих відповіло «Так», а на питання «Процедура оскарження результатів оцінювання (іспиту, заліку, кваліфікаційної роботи) мені відома і зрозуміла?» 90,5% анкетованих дали позитивну відповідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів на ОП здійснюється у формі атестаційного екзамену (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61735>) та публічного захисту кваліфікаційної роботи, що вказується як у навчальному плані (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60612>), так і в ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61734>), що підтверджено на зустрічах ЕГ зі здобувачами ВО, академічним персоналом та випускниками. Вказана форма атестації відповідає вимогам СВО спеціальності 091 «Біологія» для другого (магістерського) рівня, затвердженого Наказом № 1458 МОН України від 21.11.2019 р. (<http://surl.li/baluk>). ЕГ встановила, що у програмі атестаційного іспиту представлено програми нормативних ОК, що забезпечують встановлення необхідного рівня загальних та фахових компетентностей. Проте вони значно відрізняються за обсягами при однаковій кількості кредитів, наприклад, «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека» та «Біологія людини з основами геронтології» (<http://surl.li/loflo>). ЕГ рекомендує привести у відповідність співвідношення питань з нормативних ОК до програми атестаційного іспиту та оновити список запропонованої літератури у робочій програмі «Атестаційний екзамен» сучасними джерелами, в тому числі вилучити, наприклад: Василенко Л.Б. Основи безпеки життєдіяльності. 11 клас. Матеріали до уроків: Посібник для вчителя.- Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004.-256 с. На сторінці Інфо-центру біологічного факультету розміщено програму кваліфікаційного іспиту з некоректними посиланнями на рекомендовану літературу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/51816>). ЕГ звертає увагу і на оновлення Положення про Атестацію (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60618>) та дипломну роботу в ДВНЗ «УжНУ», а також рекомендації до написання кваліфікаційної роботи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60620>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», яке розміщено у відкритому доступі на сайті ЗВО/факультету (<http://surl.li/uvcv>). Положення, зокрема, визначає оцінювання результатів навчання здобувачів ВО (пункт 8), контроль результатів навчання та види контролю (пункт 8.8, 8.10), перерахування результатів навчання (кредитів, дисциплін) (пункт 8.10) та оскарження результатів оцінювання (пункт 8.11). Також порядок оскарження результатів оцінювання у ЗВО регулюється Порядком оскарження результатів оцінювання (апеляція) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/lofkc>). За результатами опитування (<http://surl.li/ldjkj>) більшість опитуваних, а саме 94,7% вважають

поведінку викладачів професійною та недискримінаційною. На зустрічах ЕГ зі здобувачами ВО та студентським самоврядуванням було підтверджено факт ознайомлення із наявністю можливості оскарження результатів контрольних заходів через офіційну заяву до представників адміністрації факультету, але здобувачі ВО меншою мірою проінформовані про саму процедуру. З відомостей СО та зі слів здобувачів фактів оскарження результатів навчання на даній ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Правила, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані відповідними документами, які розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), так і на сторінці факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60634>). На факультеті, як і у ЗВО, створена Комісія з питань етики та академічної доброчесності, діяльність якої регламентується Положенням про комісію з питань академічної доброчесності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60634>). ЕГ звернула увагу, що студенти добре обізнані з головою комісії на факультеті, якою є Вакерич М.М. У ЗВО приділяється увага популяризації академічної доброчесності. На сайті ЗВО ЕГ вдалось знайти посилання на заходи, присвячені популяризації доброчесності (<http://surl.li/bauxw>). ЗВО пропонує онлайн курс з питань академічної доброчесності (<http://surl.li/arvra>), розроблено презентаційний матеріал «Академічна доброчесність - запорука якісної освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/49043>). ЗВО був учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності» від Американських Рад з міжнародної освіти за підтримки Посольства США в Україні, Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/lofip>). За словами НПП та представників структурних підрозділів перевірка робіт на наявність академічного плагіату здійснюється, допомогою сервісу «Unicheck», хоча у відомостях СО вказано програму «Unplug». Здобувачі ВО підтвердили факт перевірки робіт на академічний плагіат та своє ознайомлення із максимально допустимими збігами, відповідно до діючих у ЗВО положень та норм наявності плагіату, встановленого за допомогою сервісу «Unicheck», а також розуміння сутності явища унікальності/плагіату і академічної доброчесності, та не мають сумнівів щодо доцільності дотримання академічної доброчесності. За результатами опитування (<http://surl.li/ldjkj>) більшість студентів вважають, що в ЗВО дотримуються академічної доброчесності та переконані в дієвості «Етичного кодексу» зокрема, на питання «Я проінформований(на) про принципи академічної доброчесності та наслідки її порушення?» 96,8% здобувачів дали позитивну відповідь, а на питання «Мені цілком зрозумілі правила академічної доброчесності, встановлені в університеті?» 95,8% анкетованих відповіло «Так».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, їх форми та критерії оцінювання, а також порядок оскарження результатів, які регламентовані відповідними документами, оприлюдненими на сайті ЗВО та продубльованими на Інфо-центрі факультету. Інформація про контрольні заходи доноситься до здобувачів своєчасно. Правила, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані Етичним кодексом, Положення про академічну доброчесність в «УжНУ» та Положенням про комісію з питань академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У робочій програмі атестаційного іспиту зустрічається застаріла рекомендована література, а також поодинокі джерела, які видані в росії. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт, положення про атестацію та дипломні роботи є застарілими (2015-2017 рр.). ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року оновити положення, що регламентують атестацію здобувачів, а також оновити робочу програму атестаційного іспиту (забезпечити рівномірний розподіл питань, винесених на атестацію, між ОК та їх обсягами; оновити рекомендовану літературу).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Правила проведення контрольних заходів регламентовані відповідними положеннями. Інформація про форми контролю і критерії оцінювання окремих освітніх компонентів представлена у робочих програмах. За результатами опитування більшість студентів констатують факт завчасного оприлюднення критеріїв оцінювання. Правила, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані Етичним кодексом та відповідними положеннями. У ЗВО створена Комісія з питань етики та академічної доброчесності. Перевірка робіт на наявність академічного плагіату здійснюється із використанням сервісу «Unicheck», що рекомендований МОН України. ЕГ пересвідчилась у відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам підкритеріїв: 5.1., так як форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем ВО результатів навчання як для окремого освітнього компонента, так і ОП загалом, а також оприлюднюються заздалегідь; 5.3., оскільки визначено чіткі та зрозумілі, доступні правила проведення контрольних заходів, об'єктивність екзаменаторів, включено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначено порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, що послідовно дотримуються всіма учасниками під час реалізації ОП; 5.4., ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми; ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії. Проте ОП «Біологія» частково відповідає підкритерію: 5.2., так як форми атестації здобувачів відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності), але програма атестаційного іспиту включає застарілі рекомендовані літературні джерела, в т.ч. поодинокі російські, та нерівномірний розподіл обсягу матеріалу між ОК. Беручи до уваги позитивні практики реалізації ОП, ЕГ вважає за доцільне оцінити ОП «Біологія» рівнем В Критерію 5. Виявлені слабкі сторони за ОП ЕГ рекомендує виправити до кінця поточного навчального року.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До освітнього процесу в межах ОП залучено висококваліфікований НПП кафедр: ботаніки (завідувач: д.б.н., проф. Фельбаба-Клушина Л.М.), генетики, фізіології рослин і мікробіології (завідувач: к.б.н., доц. Вакерич М.М.), ентомології та збереження біорізноманіття (завідувач: к.б.н., доц. Мірутенко В.В.), зоології (завідувач: к.б.н., доц. Куртяк Ф.Ф.), плодовоовочівництва і виноградарства (завідувач: к.б.н., доц. Симочко В.В.). Аналіз табл.2 звіту СО підтверджує, що викладання обов'язкових ОК забезпечують 9 висококваліфікованих фахівців (1 доктор біологічних наук, 7 кандидатів біологічних наук 1 PhD, професор), які мають достатній досвід викладацької та дослідницької діяльності, підвищують рівень своєї кваліфікації, в т.ч. шляхом стажувань та участі в тренінгах, як в Україні, так і за кордоном. Професійна кваліфікація викладачів, що забезпечують підготовку здобувачів за ОП загалом відповідає вимогам п. 30 Постанови КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347 (<http://surl.li/itefi>) за деяким винятком. Так, не усі наведені наукові, науково-методичні праці, стажування/підвищення кваліфікації НПП відповідають освітнім компонентам, які вони забезпечують (наприклад, «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека» - Кишко К.М., «Біологія людини з основами геронтології» - Симочко Л.Ю.). Під час зустрічей зі здобувачами і випускниками ЕГ отримала позитивні відгуки про академічний рівень викладачів, задіяних до реалізації даної ОП. За результатами анкетування (<http://surl.li/ldjkj>) більшість здобувачів задоволені освітнім процесом за такими параметрами: академічна мобільність, наукова діяльність та працевлаштування; викладання дисциплін; практична підготовка здобувачів освіти відповідає спеціальності та сприяє набуттю необхідних професійних знань та вмінь; застосування викладачами сучасних методів тестування і оцінювання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів регламентується Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» (в новій редакції), яке розміщено на сайті ЗВО у відкритому доступі у вкладці «Положення» розділу «Нормативні документи» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>). ЗВО публікує актуальну інформацію про вакантні посади та вимоги до претендентів на ці посади на сайті ДВНЗ «УжНУ» у вкладці «Вакансії» (<http://surl.li/bakhw>). Таким чином, процедури конкурсного добору викладачів у ЗВО є прозорими. Під час інтерв'ювання ЕГ з представниками адміністрації ЗВО було зауважено про приділення уваги під час конкурсного відбору на фахову відповідність претендента. Зі слів НПП та аналізу відомостей СО, при переукладанні контракту з викладачем враховуються результати опитування здобувачів щодо рівня якості викладання, об'єктивності оцінювання та інших факторів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО продемонстрував договори із представниками роботодавців у галузі біології на проходження здобувачами ВО виробничих практик (<http://surl.li/lcard>). Представники від роботодавців беруть участь у перегляді і оновленні ОП (<http://surl.li/loffw>), вносять свої пропозиції у тому числі до реалізації освітнього процесу, прикладом чого є проведені воркшопи (<http://surl.li/lofdn>) та керівництво виробничими практиками. Роботодавці беруть участь в опитуваннях щодо діяльності ОП. Проте, на факультеті відсутня практика створення ради роботодавців. Під час зустрічі ЕГ з роботодавцями та іншими стейкхолдерами, представниці роботодавців Савенко М.В., Патрус А.А. наголошували про збільшення практичної підготовки в оновленій ОП. Зі слів Співака М.Я., Труш К.В. значно оновлено матеріально-технічну базу факультету. Василечко А.В. відзначив належну теоретичну та практичну підготовку здобувачів, котрі працюють у Закарпатському науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України та наголосив про потребу у таких фахівцях. На зустрічах ЕГ з викладачами та роботодавцями було підтверджено, що співпраця включає проведення проходження виробничих практик, виконання кваліфікаційних робіт здобувачами на базі практик, з якими укладено договори про співпрацю, спільне проведення майстер-класів, воркшопів, спільні публікації.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На кафедрі працюють викладачі, які мають значний досвід практичної роботи в галузі (Гасинець Я.С. є ембріологом медичної клініки «Інтерсоно»), або ж є експертами у біологічній галузі (Вакерич М.М. є судовим експертом відділу біологічних досліджень та обліку сектору молекулярно-генетичних досліджень Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України; Кривцова М.В. є експертом секції 15 «Біологія, біотехнологія та актуальні проблеми медичних наук» МОН України; Куртяк Ф.Ф. є експертом у міжнародних природоохоронних проєктах. Таким чином, до реалізації ОП залучено професіоналів-практиків на постійній основі. На думку ЕГ, вказані НПП є професіоналами-практиками, а отже ЗВО залучає професіоналів-практиків на постійній основі. Що стосується залучення представників роботодавців, то, як уже зазначалося раніше, на зустрічах було підтверджено, що співпраця включає проведення виробничих практик, виконання магістерських робіт, проведення воркшопів, майстер-класів. Проте не було продемонстровано окремих випадків залучення роботодавців до проведення аудиторних занять (окрім викладачів-практиків). При цьому роботодавці, які були присутні на зустрічі зокрема, Балюк К.Л., Патрус А.О. виявили готовність до глибшого залучення їх до реалізації освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Для сприяння професійному розвитку викладачів у ЗВО діє Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29355>). Рейтинг викладача включає ряд різноманітних критеріїв розпочинаючи від участі у міжнародних проєктах і публікаціях у наукометричних базах Scopus та Web of Science та закінчуючи оцінкою студентів, отриманою шляхом анкетування. Наявність рейтингової системи із багатьма критеріями спонукає викладача до професійного розвитку за різними складовими. У ЗВО діє Положення про преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, які опубліковані у виданнях, індексованих у БД Scopus та/або WoS ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>). Під час зустрічей ЕГ з представниками адміністрації та викладачами було підтверджено функціонування системи рейтингування НПП та відповідних надбавок, наприклад, Кривцова М.В., Вакерич М.М., Гасинець Я.С. (<http://surl.li/ghzyj>), які мають високі показники рейтингування. Також відзначено надання ЗВО можливостей для підвищення кваліфікації викладачів (Вакерич М.М., «УжНУ», факультет післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ТУ «Інноваційні технології викладання у вищій школі», (посвідчення АР №012621 від 02.2023, 2,4 кредиту ЄКТС) та сприяння вивчення іноземної мови. Професійний розвиток викладачів за ОП «Біологія» підтверджується стажуваннями, поданими у портфоліо на сайті факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60245>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

З метою оцінювання викладацької майстерності ЗВО ввів у форму анкетування здобувачів ВО (<http://surl.li/ldjkj>) ряд питань, які стосуються якості викладання, наприклад, на питання «До викладання на освітній програмі залучаються науковці та/або експерти?» 84,2% здобувачів дали позитивну відповідь. Для стимулювання розвитку викладацької майстерності та підписання (продовження) контрактів впливають результати оцінювання від здобувачів. Наявність такого оцінювання сприяє вдосконаленню саме якості викладання, а не лише кількісних показників діяльності викладача. У ЗВО наявне преміювання за публікації (Scopus/Web of Science). Для підвищення педагогічної складової викладацької майстерності для НПП ЗВО рекомендовані курси підвищення кваліфікації. Як відзначили НПП на зустрічі з ЕГ, університетські курси підвищення кваліфікації є досить доступними, а курси з вивчення іноземної мови для працівників ЗВО є безоплатними.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, задіяні на ОП, у переважній більшості є фахівцями-практиками, експертами у міжнародних грантових програмах, мають досвід міжнародної співпраці. Процедури конкурсного добору викладачів у ЗВО є прозорими, а при оцінюванні рівня професіоналізму викладача враховуються результати опитування здобувачів щодо рівня якості викладання, об'єктивності оцінювання та ін. У ЗВО є вибудована система підвищення кваліфікації та заохочення НПП. Для сприяння професійному розвитку викладачів у ЗВО діє рейтингове оцінювання НПП, яке включає ряд різноманітних критеріїв розпочинаючи від участі у міжнародних проєктах і публікаціях у наукометричних базах Scopus та Web of Science та закінчуючи оцінюванням їх роботи здобувачами шляхом анкетування. Наявність рейтингової системи із багатьма критеріями спонукає викладача до професійного розвитку за різними складовими, у тому числі вдосконалення якості викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Роботодавці не залучені до аудиторних занять, проте виявили готовність долучитись до такого формату. ЕГ рекомендує залучати роботодавців до аудиторних занять на умовах сумісництва або як запрошених лекторів. Професійна кваліфікація викладачів, що забезпечують підготовку здобувачів за ОП загалом відповідає вимогам п. 30 Постанови КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347, за винятком НПП, які забезпечують ОК «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека», ОК «Біологія людини з основами геронтології». ЕГ рекомендує НПП, котрі мають невідповідність щодо їх наукових, науково-методичних праць, стажування/підвищення кваліфікації та ОК, які вони забезпечують, до кінця поточного навчального року пройти підвищення кваліфікації відповідно до ОК та забезпечити необхідні публікації до дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

На кафедрі працюють викладачі, які мають досвід практичної роботи в галузі біологічних досліджень, проте роботодавці не залучені до аудиторних занять. Професійна кваліфікація викладачів, що забезпечують підготовку здобувачів на ОП відповідає спеціальності та дисциплінам за деяким винятком. Процедури конкурсного добору викладачів у ЗВО є прозорими. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та вдосконаленню якості викладання завдяки рейтинговому оцінюванню і системі матеріальних заохочень. Викладачі, що задіяні у реалізації ОП, демонструють належну увагу до зростання свого професійного розвитку. ЕГ пересвідчилась у відповідності характеристик ОП «Біологія» вимогам до підкритеріїв: 6.2., так як процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми; 6.3., ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; 6.5., адже ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями; 6.6., ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності. Проте ОП «Біологія» частково відповідає підкритеріям: 6.1., так як академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання, однак у деяких НПП присутня невідповідність щодо їх наукових, науково-методичних праць, стажування/підвищення кваліфікації та ОК, які вони забезпечують; 6.4., ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, але залучення роботодавців до аудиторних занять, в т.ч. гостьових лекцій, є незначною. Враховуючи певні недоліки, ОП «Біологія» достатньо відповідає рівню В за Критерієм 6. Недоліки не є суттєвими, не впливають на якість освітньої програми та можуть бути усунуті до кінця поточного навчального року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час відеоогляду матеріально-технічних ресурсів ОП ЕГ було продемонстровано: - частину ботанічного саду, оранжереї та зоологічного музею (зал ссавців); - корпус шестиповерхового гуртожитку №4, одну з кімнат на три особи, ванну кімнату, коридор, кухню, читальний зал; - двоповерховий спортивно-оздоровчий комплекс ДВНЗ «УжНУ» з великою та малою спортивними залами, а також класичний басейн на 25 м; - лабораторії: молекулярної біології та генетики, науково-дослідна (кафедри зоології), водних і наземних екосистем, цитоембріологічна та фітофізіологічна; - лабораторне обладнання (ампліфікатори, мікроскопи, лабораторні центрифуги, термоциклер,

термошейкери, імуноферментний аналізатор, спектрофотометр тощо); - аудиторії для проведення занять та лекційні аудиторії з мультимедійними засобами. Мікробіологічна та біотехнологічна лабораторії з відповідним обладнанням були показані частково, з причини поганої якості мережі Інтернет. Лабораторні та практичні роботи проводяться з використанням лабораторного обладнання, яке має акти перевірки метрологічною службою, а комп'ютерна техніка, зі слів зав. каф. зоології Куртяка Ф.Ф., має відповідне ліцензійне ПЗ. Під час спілкування з дир. студмістечка Кепичем В.Г. та стар. в гуртожитку №4 Мишинською О.М. було зауважено, що у гуртожитку є сховище, кімнати для відпочинку, навчання, спец. кімната з двома пральними машинами. Зі слів дир. наук. бібліотеки Медведь М.М. інформаційний потенціал бібліотеки становить понад півтора млн примірників навчальної та наукової літератури, у гуртожитку №1 є спеціалізована бібліотека, функціонують електронні каталоги (<http://surl.li/ljshi>), репозитарій (<http://surl.li/ljshr>). Проте аналіз РП навчальних дисциплін, наприклад, «Безпека життєдіяльності, біоетика та безпека», «Біологія людини з основами геронтології», «Вступ до геномної біології» показує забезпечення застарілою літературою, зустрічаються видання 1993, 1995, 2002 рр. видання. РП навчальних дисциплін «Генетика людини з основами медичної генетики», «Фітоценологія з основами синфітосозології гірських регіонів Європи» має рекомендовані джерела які видані в росії. МТБ ОП оновляться. На запит ЕГ був наданий список оновлення за останні 5 років (<http://surl.li/lkdwc>). Проте ЕГ встановила відсутність легкодоступної інформації про МТБ на офіційному сайті ЗВО. З відомостей СО та під час зустрічей ЕГ зі студентами, гарантом ОП, керівництвом ЗВО та іншими стейкхолдерами було неодноразово наголошено, що здобувачі ОП використовують МТБ установ біологічного профілю міста та області (<http://surl.li/lcard>), з якими укладені відповідні договори, а також обладнання, яке отримане в результаті транскордонного співробітництва. Згідно з результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjkj>) на питання «Матеріально-технічні ресурси необхідні для забезпечення навчального процесу є наявні?» 88,4% відповіло «Так», а «Наявні матеріально-технічні ресурси для забезпечення навчального процесу відповідають сучасним вимогам?» 80% відповіло «Так».

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ встановила, що ДВНЗ «УжНУ» забезпечує безоплатний доступ до інфраструктурних об'єктів і інформаційних ресурсів, необхідних для впровадження даної ОП. Здобувачі та викладачі мають можливість безоплатно користуватися бібліотечними ресурсами, наукометричними базами (наприклад, Scopus/Web of Scienc), електронними каталогами (<http://surl.li/ljshi>), електронним репозитарієм ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/ljshr>), комп'ютерними класами, спортивно-оздоровчим комплексом ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/ljvzj>) з відповідними спортивними майданчиками та базами. Здобувачам надається безоплатний доступ до сайту віртуального освітнього середовища ДВНЗ «УжНУ» (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>). Надання вільного та безоплатного доступу до Інтернету в навчальних корпусах та читальних залах дозволяє студентам отримувати додаткову інформацію та матеріали для вивчення ОК, та написання кваліфікаційних робіт, що було підтверджено при інтерв'юванні ЕГ зі здобувачами. Крім того, студенти можуть безоплатно користуватися культурно-освітніми і побутовими ресурсами відповідно до положень Статуту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>) та Правил внутрішнього розпорядку УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10134>). Інфо-центр (<http://surl.li/lkskd>) та Медіацентр «УжНУ» (<http://surl.li/lksmd>) сприяють інформуванню здобувачів, надаючи доступ до актуальної інформації. Під час інтерв'ювання з дир. студмістечка Кепичем В.Г. та стар. в гуртожитку №4 Мишинською О.М. ЕГ дізналась, що для підключення мережі Інтернет у кімнаті гуртожитку здобувач може придбати власний роутер та під'єднатися до проведеної мережі Інтернет (обираючи між двома постачальниками послуг), оплативши обраний до потреб тарифний план. Для запобігання академічного плагіату здійснюється експертна оцінка та технічна перевірка за допомогою спеціалізованої програми «Unicheck», що було підтверджено під час зустрічі ЕГ з академічним персоналом, студентами (зустріч 2,3), адміністративним персоналом та навчально-методичним центром забезпечення якості освіти (зустріч 5). Здобувачі можуть безоплатно перевіряти свої роботи на унікальність, використовуючи програму «Unicheck», звернувшись до відповідальної особи, якою є зав. каф. зоології Куртяк Ф.Ф. За результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjkj>), на питання «На факультеті є вільний доступ до мережі інтернет?» 93,7% анкетованих відповіло «Так», а на питання «На факультеті є вільний доступ до навчальної літератури?» 78,9% опитуваних дали позитивну відповідь.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Відповідно до «Звіту ректора УжНУ Смоланки В.І. за 2022 рік» (<http://surl.li/lkzde>), одним з основних завдань колективу УжНУ на 2023 рік є покращення умов перебування працівників та здобувачів ВО. Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів ВО в ДВНЗ «УжНУ» забезпечують такі відділи: охорони праці (<http://surl.li/dggfj>); капітального будівництва та технічної експлуатації (<http://surl.li/lkzdo>); соціально-психологічної служби (<http://surl.li/dggfx>). Безпека освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів даної ОП гарантується перш за все тим, що студенти проходять інструктаж з ТБ, на початку вивчення дисципліни, переддипломної практики, що фіксується у спеціальних журналах. В гуртожитку, навчальному корпусі, спортивно-оздоровчому комплексі ДВНЗ «УжНУ» присутні схеми евакуацій, вказівники та наявності сховищ. Наявні вогнегасники, медичні аптечки, пожежні шафи в коридорах, що було продемонстровано під час відеоогляду МТЗ та підтверджено під час інтерв'ювань ЕГ зі здобувачами, гарантом ОП та іншими структурними підрозділами. Здобувачі знають про свої обов'язки та дії під час повітряної тривоги, незалежно від форми навчання. В аудиторіях та лабораторіях підтримуються відповідні санітарні умови щодо розміщення площі. Лабораторії оснащені

втяжними шафами, припливно-втяжною вентиляцією, бактерицидними лампами. Зі слів гаранта ОП, вхід у продемонстровану мікробіологічну лабораторію знаходиться під кодовим замком, що унеможлиблює доступ здобувача до мікробних культур без супроводу викладача або відповідальної особи. Під час інтерв'ювання ЕГ з керівником та менеджментом ЗВО (зустріч 1), проректор з науково-педагогічної роботи, Король І.І. відзначив успішну взаємодію між здобувачами ВО, студентським самоврядуванням та адміністрацією ЗВО, зазначивши, що навчальне середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ВО. Як результат прикладу такої спільної діяльності було зазначено про майбутнє облаштування пішохідного переходу від гуртожитку №4 зі згоди міської ради. Деканом біологічного факультету Гасинець Я.С. було зауважено, що на даний час факультет володіє сховищем на 500 місць. Під час спілкування з дир. студмістечка Кепичем В.Г., стар. в гуртожитку №4 Мишинською О.М. було зауважено, що на цей момент в корпусі гуртожитку проживає до 54 осіб з біологічного факультету, у гуртожитку є сховище, та встановлено протипожежну сигналізацію. Завідувачем кафедри фіз. вих. Маріондою І.І. було зауважено, що на території студентського містечка є поліклініка УжНУ. Згідно з результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjkj>), на питання «Будівлі та приміщення факультету знаходяться у належному технічному стані?» 95,8% анкетованих відповіло «Так».

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ підтверджено, що ДВНЗ «УжНУ» забезпечує підтримку здобувачів у вигляді освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки з боку факультету, наукової бібліотеки, навчальної частини, міжнародного відділу, студентських органів самоврядування, адміністрації ЗВО. Підтримка освітнього процесу забезпечується шляхом доступу до дистанційних курсів у середовищі Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>), з відповідним навчально-методичним наповненням та ресурсів бібліотеки, електронним каталогом (<http://surl.li/ljshi>), електронним репозитарієм (<http://surl.li/ljshr>). Соціальну підтримку здобувачів забезпечує профкому студентів УжНУ (<http://surl.li/ljxeb>). Здобувач має можливість виразити свої побажання або подати скаргу стосовно освітнього процесу, звернувшись до електронної скриньки довіри за посиланням (<http://surl.li/lcara>) або скриньки для скарг, яка розташована у приміщенні факультету. Актуальна інформація про заходи, події, нормативні документи, пропозиції міжнародного відділу та інші події відбувається на базі основної інформаційної платформи «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua>), факультету (<http://surl.li/lpefo>) а також через додаткові джерела, такі як Facebook (<http://surl.li/lkzcc>), Telegram, Viber. Функціонує Медіацентр «УжНУ» (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua>), де кожен охочий може ознайомитись з актуальними новинами та здобутками навчально-виховного процесу, наукової, методичної та дослідно-експериментальної діяльності науково-педагогічного колективу, спортивних досягнень, організації дозвілля студентів тощо. Відбуваються зустрічі з кураторами, гарантом ОП, деканом, заступником декана з виховної роботи, що відображено у відповідних звітах (<http://surl.li/ldild>) та підтверджено здобувачами під час інтерв'ювання з ЕГ. Під час відеопоказу МТЗ ЕГ була представлена фотовиставка, яка відбувається на факультеті: Sergii Glotov «Кольори білого континенту», яка знайомить глядачів з пейзажами та тваринним світом Антарктики. На біологічному факультеті УжНУ відбулась лекція проф. Шона В. Флемінга (Орегонський університет, США) на тему: «Штучний інтелект для екологічного прогнозування», що також частково була продемонстрована ЕГ. Оцінювання здобувачів щодо якості навчання здійснюється шляхом анкетування, що відображено у відповідному звіті (<http://surl.li/ldjkj>), де на питання «Здобувачі освіти можуть отримати консультацію викладачів своєчасно так і у визначений час як очно так і онлайн?» 91,6% анкетованих відповіло «Так». Також, переважна більшість здобувачів, а саме 89,5% вважає, що комунікація з науковим керівником під час написання курсових/кваліфікаційних робіт є задовільною. Проаналізувавши відомості СО та поспілкувавшись зі здобувачами ЕГ встановила, що скарг та нарікань від здобувачів за ОП «Біологія» щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки не надходило.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Законодавство України встановлює обов'язок для ЗВО забезпечувати рівні можливості для осіб з особливими освітніми потребами та гарантувати їм доступ до освіти. Згідно зі Статутом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>) в університеті створено необхідні умови для здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами. Згідно п. 1.8 «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ» у 2023 році» в ДВНЗ «УжНУ» наявні можливості для навчання осіб з особливими освітніми потребами та міститься докладна інформація щодо осіб, які мають право на спеціальні умови для вступу. Випробування для таких осіб проводяться з урахуванням їх особливих освітніх потреб, які вказані у заяві вступника, а також з урахуванням рекомендацій, отриманих в результаті медико-соціальної експертизи. Для осіб, які потребують додаткової постійної або тимчасової підтримки в освітньому процесі, може бути розроблений і затверджений індивідуальний графік з метою забезпечення їхнього права на освіту. Затверджено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ» наказом №424/01-04 від 31.05.2018 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Під час огляду МТЗ ЕГ був продемонстрований пандус з бокового входу в гуртожиток №4 (<http://surl.li/lmrcz>). Під час інтерв'ювання ЕГ з представниками студентського самоврядування та наукового товариства, голова первинної профспілкової організації студентів УжНУ Баран О.І. зауважив, що студенти з інвалідністю отримують знижку на проживання в гуртожитку, студенти-сироти отримують фінансову підтримку тощо. Проаналізувавши відомості СО та поспілкувавшись з допоміжними структурними підрозділами ЕГ з'ясувала, що на даній ОП здобувачі ВО з особливими освітніми потребами не навчаються. За результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjkj>), на

питання «Викладачі ставляться з розумінням до потреб здобувачів освіти, приділяють спеціальну увагу особам з особливими потребами?» 85,3% анкетованих відповіло «Так».

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури ДВНЗ «УжНУ» вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) створені з метою забезпечення безпеки, поваги та сприяння етичній поведінці в освітньому середовищі, яке сприяє досягненню академічних цілей і особистому розвитку для всіх учасників навчальної спільноти і визначені у «Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/balyi>). Згідно п.3 Антикорупційної програми ДВНЗ «УжНУ» на 2023-2025 рр. (<http://surl.li/lkahw>) усі працівники університету під час виконання своїх службових повноважень зобов'язані неухильно дотримуватися чинного законодавства та загальноприйнятих стандартів етичної поведінки. Вони повинні вестися ввічливі стосунки з громадянами, адміністрацією, колегами та підлеглими. Дотримуватися положень Етичного кодексу ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). Порухення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування етичних стандартів, моральних принципів та громадської свідомості, а також порушення етичних норм у сфері академічної та наукової діяльності, що може призвести до виникнення конфліктної ситуації, може бути розглянуто Комісією з врегулювання конфліктних ситуацій. Для розв'язання проблем, задоволення потреб та інтересів здобувачів працює студентське самоврядування. Функціонує Профком студентів УжНУ (<http://surl.li/ljxeb>) та «Скринька довіри» (<http://surl.li/dgglc>, maryna.krivcova@uzhnu.edu.ua), Центр гендерної освіти (<http://surl.li/lkajv>). Також здобувачі мають право звернутись до Відділу соціально-психологічної служби (<http://surl.li/dggfx>) та Юридичної клініки УжНУ (<http://surl.li/ldije>). Згідно з результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjki>), на питання «Мені відома процедура своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо)?» 80,9% анкетованих відповіло «Так». Антикорупційні програми ДВНЗ «УжНУ», План заходів щодо запобігання і протидії корупції в ДВНЗ ДВНЗ «УжНУ», Порядок організації заходів із запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в ДВНЗ «УжНУ» різних років та інші документи знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО (<http://surl.li/lkagr>). Згідно з відомостями СО та інтерв'ювань зі здобувачами та різними структурними підрозділами ЕГ переконалась, що конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) на даній ОП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною ЕГ вважає наявність обладнання, отриманого завдяки транскордонному співробітництву, використання якого може покращити навчальний процес і підготовку здобувачів до майбутньої кар'єри. Одним з напрямків робіт здобувачів ВО є моніторинг/стан поширення окремих інвазійних видів в Закарпатському регіоні, мікробіологічний аналіз проб води. Під час показу МТЗ, в лабораторії водних і наземних екосистем, зав.каф. ентомології та збереження біорізноманіття Мірутенко В.В. та гарантом ОП було зауважено, що новим напрямком роботи здобувачів, зокрема і даної ОП, є моніторинг стану водних екосистем. В рамках проекту «Environment For the Future For the Scientific Education» до кінця 2023 р. разом з Університетом ім. Павла Йозефа Шафарика в Кошицях, (м. Кошице, Словаччина) придбано відповідне обладнання, а саме: моніторингова станція води для визначення загального вмісту кальцію, хлориду, нітрату, рівень кислотності, температурних показників. З березня поточного року для даного дослідження проводиться забір води з різних точок р. Уж. По завершенню проекту обладнання залишається для подальших досліджень здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Аналіз РП навчальних дисциплін показує недостатній рівень забезпечення актуальною фаховою літературою, зустрічаються поодинокі видання які випущено в росії. ЕГ рекомендує гаранту ОП до кінця поточного навчального року подати запит до бібліотеки ДВНЗ «УжНУ» на комплектування бібліотечних фондів сучасними навчальними виданнями, що забезпечать освітній процес за ОП та налагодити співпрацю з аналогічними вітчизняними навчальними закладами щодо оновлення видань, які є необхідними для даної ОП. У зв'язку з відсутністю легкодоступної інформації про матеріально-технічну базу на офіційному сайті факультету, ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року додати вкладку з фото та відеоматеріалами, інформацією про наявну інфраструктуру, лабораторії, аудиторії, обладнання та інші матеріальні ресурси, які надаються здобувачам ВО та викладачам.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОП за підкритеріями: 7.2.: ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП; 7.3.: так як освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів ВО; 7.4.: ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів; 7.5.: ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; 7.6.: в ЗВО існує чітка та зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка дотримується під час реалізації ОП. та часткову відповідність за підкритерієм: 7.1.: яка пов'язана з недостатнім рівнем забезпечення актуальною фаховою літературою, поодинокими джерелами які випущено в росії та відсутність легкодоступної інформації про матеріально-технічну базу на офіційному сайті університету для усіх зацікавлених сторін; Враховуючи певні недоліки, ОП «Біологія» достатньо відповідає рівню В. Недоліки не є суттєвими, не впливають на якість освітньої програми та можуть бути усунуті до кінця поточного навчального року.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ДВНЗ «УжНУ» розроблено «Положення про порядок розроблення моніторинг та періодичний перегляд ОП у ДВНЗ «УжНУ», введеного в дію 03.03.2020 р. (<http://surl.li/ahmfz>) яким регламентуються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Перегляд та оновлення ОП здійснюються робочою (проектною) групою з метою поліпшення, актуалізації та модернізації. Відповідно до Положення, цей процес ґрунтується на результатах моніторингу. ОП може піддаватися щорічному оновленню у всіх її компонентах, крім основних цілей (мети) та програмних результатів навчання. Перегляд та оновлення ОП здійснюються з урахуванням строку акредитації програми, вимог державних стандартів освіти, вимог стандартів вищої освіти, рекомендацій та пропозицій від роботодавців, студентів, НПП, а також враховуються стратегічні напрямки розвитку університету та факультету. Під час інтерв'ювання з гарантом ОП ЕГ з'ясувала, що ОП була сформована у 2016 р., перегляд відбувся у 2019, 2021 рр., останній перегляд і оновлення ОП проведено у першому півріччі 2023 р. (<http://surl.li/lklzb>) та затверджено Вченою Радою ДВНЗ «УжНУ» (протокол №3, від 23.03.2023р.). Цей процес охоплював участь всіх стейкхолдерів, які мають відношення до реалізації ОП, тобто робочих груп, роботодавців і здобувачів ВО, а також узгодження ОК ОП зі зміною назви спеціальності 091 «Біологія та біохімія». Під час останнього перегляду у нормативну частину ОП було включено ОК «Лабораторна діагностика біологічних систем». До освітніх компетенцій, таких як «Системний аналіз в біології», «Вступ до геномної біології», «Біологія людини з основами геронтології» і «Генетика людини з основами медичної генетики», були внесені нові теми, які розглядають біохімічні аспекти функціонування біологічних систем, відповідно до зміни у назві спеціальності на «Біологія і біохімія», що відображено у відповідних документах, які були надані ЕГ від ЗВО (<http://surl.li/lltfv>) та підтверджено під час інтерв'ювань ЕГ з академічним персоналом та здобувачами. Інформація про оновлену ОП розміщується на вебсайті ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/lkjrjrh>) для загального доступу та інформування всіх зацікавлених сторін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі ОП «Біологія» беруть участь у процесі періодичного оновлення ОП, робочих програм та інших процедурах, які спрямовані на покращення якості освіти. До складу групи розробників ОП входить Соколович В.В., студент 2 курсу, при спілкуванні з яким ЕГ встановила, що опитування здобувачів проводилось у січні-лютому, пропонувалось включити в програму навчання як нормативну дисципліну «Лабораторна діагностика біологічних систем», оскільки на ринку праці висловлюється попит на навички в лабораторній діагностиці, а також надати здобувачам більше інформації про працевлаштування. Здобувачі висловили пропозиції, що стосуються розширення практичної складової ОП, розширити місця для проходження практики в різних установах, розширення неформальної освіти, наприклад, воркшопи і майстер-класи, які б допомагали набути практично орієнтованих навичок, що відображено у відповідному документі (<http://surl.li/lminc>) та неодноразово зауважувалось під час інтерв'ювань ЕГ зі здобувачами, гарантом ОП, роботодавцями. Зі звіту СО ЕГ встановила, що результати проведення моніторингу задоволеності здобувачів ОП, їхніх побажань та інтересів беруться до уваги під час оновлення ОП. Інфо-центр (<http://surl.li/lkocr>) та відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (<http://surl.li/kitxq>) проводять онлайн-опитування з метою оцінки якості навчання, роботи ЗВО та інших аспектів навчального процесу. Реалізовані різноманітні форми збору думок і побажань, включаючи опитування на рівні факультету та ЗВО. Студсамоврядування допомагає студентам розвивати навички лідерства та підготувати їх до майбутньої кар'єри, до громадської діяльності, організовуючи заходи як: «Студентська весна», «Битва інтелектів» (<http://surl.li/llhus>), «БіоБограч», «Дні відкритих дверей» (<http://surl.li/llhwn>), функціонує

«Стартап-центр УжНУ» тощо. При інтерв'юванні з представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів, що залучені до реалізації ОП та студсамоврядування ЕГ з'ясувала, що при ДВНЗ «УжНУ» є центр волонтерства, діяльність якого активізувалась під час воєнного стану (<http://surl.li/llydy>). Згідно з результатами анкетування здобувачів (<http://surl.li/ldjki>), на питання «Мені відомо про можливість надання пропозицій щодо покращення освітньої програми та її основних компонентів» 94,7% відповіло «Так», на питання «Я брав(ла) участь в обговоренні змін до освітньої програми?» 53,7% анкетованих відповіло «Так». Також переважна більшість відмітили, що відгуки здобувачів освіти враховуються керівництвом факультету та викладачами для вдосконалення ОП. При аналізі результатів анкетування здобувачів та стейкхолдерів (<http://surl.li/lkoct>) ЕГ було встановлено, що результати представлені без градації за рівнем освіти. Поміж іншого, на сайті факультету не оприлюднено результатів попередніх опитувань, що ускладнює можливість відстеження динаміки, аналізу розвитку ситуації, змін у вимогах і задоволеності здобувачів та стейкхолдерів з часом.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

При перегляді програмних результатів навчання в ОП здійснюється врахування думки роботодавців та їхніх потреб. Згідно з Витягом з протоколу №3 засідання робочої групи від 20.02.2023 р. (<http://surl.li/lmpiq>), до останнього перегляду ОПП «Біологія» були залучені представники зі складу роботодавців (працівники та очільники лабораторій, державних установ та клінік в яких працюють випускники): Патрус А.О. (лабораторія «Астра-Діа»), Маковецька О.І. (ДУ «Закарпатська обласна фітосанітарна лабораторія»), Бобрик Н.Ю. (ЛДЦ ТОВ «Кредоклінік»), Савенко М.В. (багатопрофільний медичний центр «VeroMed» у м. Ужгороді), д.б.н., проф. Гамор Ф.Д. (Карпатський біосферний заповідник). Було внесено пропозицію віднести дисципліну «Лабораторна діагностика біологічних систем» до категорії нормативних з огляду на широкий спектр можливостей щодо працевлаштування випускників ОП у клініко-діагностичних лабораторіях. Також було запропоновано розширити методи неформальної освіти, зокрема з тематики цитології патологічних станів, і залучити більше професіоналів-практиків до реалізації ОП. Роботодавці беруть участь в анкетуванні для випускників, що відображено у відповідному звіті (<http://surl.li/ldqej>) та залишають рецензії-відгуки на ОП (<http://surl.li/lcaqj>). Роботодавці є учасниками робочої групи та за підтвердженням гаранта ОП беруть участь в обговоренні питань, пов'язаних з міжнародною співпрацею та академічною мобільністю, проходженні здобувачами практики на підприємствах роботодавців. Також було зазначено, що у здобувачів даної ОП у квітні-травні поточного року проходила екскурсія (лабораторія «Астра-Діа»), де кожен охочий міг заповнити анкету для працевлаштування. Під час аналізу відгуків-рецензій на дану ОП та інтерв'ювання з роботодавцями в ЕГ виникли розбіжності з приводу актуальності відгуків-рецензій. На сайті біологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59444>) представлена рецензія-відгук виконавчого директора МЦ «VeroMed» Савенко М.В. на ОП спеціальності «Біологія» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60721>), хоча у відповідь Савенко М.В. на питання «Чи пишите Ви рецензії-відгуки?» надала негативну відповідь. Але під час зустрічі з іншими роботодавцями та стейкхолдерами (зустріч 7) ЕГ переконалась у їхній ролі у процесах перегляду та удосконалення ОП, а також у їхній зацікавленості в підвищенні фаховості випускників. Вони надають можливість студентам проходити практику на їхніх підприємствах та працевлаштовують випускників цієї ОП, тому добре орієнтуються, яка підготовка отримується студентами, потреби у додатковому навчанні та матеріалах, які слід вивчати здобувачам протягом навчання на даній ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ДВНЗ «УжНУ» діє підрозділ з працевлаштування студентів та випускників ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bauqv>), який співпрацює з роботодавцями в галузі працевлаштування випускників ЗВО. Одним з основних завдань цього підрозділу є встановлення зв'язків з потенційними роботодавцями з метою створення як постійних, так і тимчасових баз вакансій. Проводяться заходи, наприклад, «Ярмарок вакансій» (<http://surl.li/lkzfk>), який відбувається два рази на рік та «День кар'єри ЄС» (<http://surl.li/lkzfc>). Під час зустрічі з роботодавцями та іншими стейкхолдерами (зустріч 7) більшість учасників зазначила, що підтримує тісний зв'язок з університетом формальними та неформальними методами. Інформація щодо траєкторій кар'єрного розвитку випускників ОП отримується з використанням соцмереж, особистих контактів та у спілкуванні в межах проведення днів відкритих дверей, наукових конференцій. Прикладами є Співак М. Я. (д. б. н., професор, академік НАН України, директор Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України), Труш К.І. (здобувач третього рівня вищої освіти (PhD) в Кошицькому університеті ім. П.Й. Шафарика (Словаччина), Балюк К.Л. (провідний фахівець кафедри зоології ДВНЗ «УжНУ»). Патрус А.О. (керівник відокремленого відділення бактеріологічної лабораторії ПП «Астра-Діа») зазначила, що з 20 працівників лабораторії 10 працівників є випускниками-біологами даного ЗВО. Савенко М.В. (виконавчий директор медичного центру «Vero Med»), зазначила що на цей час вона є здобувачем третього рівня вищої освіти даного факультету. Заступник директора Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України Василечко А.В. зазначив, що з 9 працівників лабораторії четверо є випускниками даної ОП. Ці приклади вказують на різноманітні можливості кар'єрного шляху, які відкриваються для випускників цієї ОП в галузі біології. Під час зустрічі з адміністративним персоналом та гарантом ОП ЕГ переконалась в тому, що кафедра має відомості щодо подальшого кар'єрного розвитку їхніх випускників. Випускники ОП 091 «Біологія» переважно продовжують свою робочу діяльність у різних установах та організаціях, пов'язаних з галуззю біології. На сайті факультету також представлена анкета для опитування випускників (<http://surl.li/lkocr>) та результати анкетування (<http://surl.li/lkoct>). У анкеті були запропоновані питання щодо затребуваності отриманих знань випускниками, задоволеності навчальним процесом, конкурентоздатності ОП

тощо. Згідно з результатами анкетування, на питання «Чи працюєте Ви за спеціальністю?» 72,2% анкетованих відповіло «Так».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ДВНЗ «УжНУ» розроблено «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bafid>), метою якого є моніторинг та оцінювання якості освітнього процесу на всіх етапах його реалізації, своєчасне виявлення причин виникнення відхилень фактичних якісних показників від внутрішніх і зовнішніх нормативів, а також пошук та реалізація шляхів їхнього усунення через здійснення коригувальних дій. Зі звіту СО та під час зустрічі з гарантом ОП, академічним персоналом з ЕГ було встановлено, що під час реалізації ОП «Біологія» було виявлено початкові недоліки, які були враховані та усунені впродовж періоду її реалізації завдяки анкетуванню стейкхолдерів, аналізу рецензій та побажань роботодавців, а також в рамках процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Конкретні заходи включали: вдосконалення робочих програм для освітніх компонентів, зокрема доповнення тематики лекційних і практичних занять (<http://surl.li/lmket>); розширення можливостей для практичного навчання та введення неформальних методів освіти для забезпечення більш практично орієнтованих навичок здобувачів; забезпечення доступу до необхідної інформації щодо ОП «Біологія» на Інфо-центрі для здобувачів; подальше залучення фахівців-практиків до освітнього процесу з метою покращення практичної підготовки здобувачів. Також, під час перегляду та оновлення робочих програм освітніх компонентів була врахована зміна назви спеціальності 091 з «Біологія» на «Біологія та біохімія». Як вже зазначалось, здобувачі, НПП, роботодавці та інші стейкхолдери залучаються до перегляду ОП. Викладачі періодично проводять оновлення змісту освітніх компонентів. Зі слів здобувачів, викладачі за результатами бесід можуть почути побажання здобувачів щодо змін в конкретній дисципліні. Зокрема, з останніх змін було внесено розширення неформальної освіти (<http://surl.li/lbcg>), зміни в розділах обов'язкових та вибіркових компонентів, що також було підтверджено на зустрічі ЕГ з академічним персоналом. При аналізі сайту ДВНЗ «УжНУ» та інтерв'юванні з адміністративним персоналом (начальником навчальної частини Штимаком А.Ю.) ЕГ з'ясувала, що відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу проводить опитування: випускників щодо якості наданих їм освітніх послуг; здобувачів ВО щодо якості освітньої програми; роботодавців щодо якості підготовки фахівців за освітніми програмами в «УжНУ»; щодо задоволеності наданням освітніх послуг в ДВНЗ «УжНУ». Відповідні форми та результати опитувань знаходяться у вільному доступі (<http://surl.li/kitq>). Якщо опитування виявляє певні проблеми або недоліки, то отримані результати слугують основою для подальших заходів з покращення якості освіти в ДВНЗ «УжНУ». Метою цих заходів є забезпечення якості освіти та задоволення потреб учасників освітнього процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація Нацагентством ОП «Біологія» проводиться вперше. В ДВНЗ «УжНУ» функціонує відділ ліцензування та акредитації (<http://surl.li/lpetx>), створений з метою координації та здійснення комплексу заходів, спрямованих на підготовку, організацію, супровід та проведення ліцензування спеціальностей та акредитації ОП, які здійснюються ЗВО на всіх рівнях вищої освіти. Під час спілкування з начальником відділу Гапак Т.С. ЕГ встановила, що у ході спілкування з гарантом ОП, яке відбулося у червні поточного року, були висловлені зауваження та конструктивні пропозиції, спрямовані на подальше удосконалення ОП, а саме: покращення ОП шляхом виправлення недоліків та доповнень до робочих програм зокрема, розширення тематичного наповнення, забезпечення унікальності ОП для забезпечення високих стандартів у навчальному процесі та дотримання Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, який було затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 1458 від 21.11.2019 (<http://surl.li/baluk>) тощо. Згідно з відомостями СО та при інтерв'юванні з гарантом ОП було зауважено, що група, яка брала участь у розробці ОП, активно співпрацювала з науково-педагогічними та науковими спеціалістами як з біологічного факультету, так і з інших суміжних факультетів ДВНЗ «УжНУ», а також провідними вченими з наукових установ України та світу. Зокрема, серед експертів, які допомогли у розробці ОП, були: академік НАН України, проф. Співак М.Я. (Інститут мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАНУ), проф. Воронкова О.С. (Дніпровський університет ім. О. Гончара), проф. Саламон І. (Пряшівський університет, Словаччина), доктора філософії Волфсбергер В. (Оклендський університет, США), Скабаї Ю. (Ніредьгазський університет, Угорщина), Карпа Р. (Університет Бабеш-Бойяї, Румунія).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідальним структурним підрозділом щодо реалізації системи забезпечення якості освіти в ДВНЗ «УжНУ» є навчальна частина (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-educ_dep), який відповідає за організацію та вдосконалення навчального процесу, сприяє підвищенню професійної компетентності науково-педагогічних працівників, координує діяльність інших структурних підрозділів університету, щодо проведення навчальних заходів тощо. Учасники академічної спільноти взаємодіють і беруть участь у процедурі внутрішнього забезпечення

якості ОП на різних етапах, включаючи регулярне відстеження та аналіз освітнього процесу, оцінку якості викладання, успішність студентів та наявність ресурсів; перевірку та оновлення програми з метою поліпшення навчального процесу та адаптації до змін на ринку праці та галузі; розширення та покращення навчальних програм для відповіді на поточні виклики та потреби студентів; проведення анкетування та опитування студентів для збору їхніх відгуків щодо якості навчання та інших аспектів навчальної програми; можливості для професійного зростання та навчання викладачів; забезпечення доступу до сучасної інфраструктури, навчальних матеріалів та технічних засобів для ефективного навчання. В результаті ряду зустрічей і інтерв'ювань ЕГ переконалася, що академічна спільнота виявляє конструктивний інтерес до розвитку та удосконалення ОП. Оцінюючи результати цих зустрічей, можна зазначити, що в ДВНЗ «УжНУ» сформована культура якості, яка сприяє подальшому розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою було співробітництво робочої групи, яка брала участь у розробці ОПП з закордонними науковими та педагогічними спеціалістами. Інформація про оновлені ОП розміщується на вебсайті ДВНЗ «УжНУ», представлена у вільному доступі разом з проміжними редакціями, наприклад, 2020 та 2021 рр., що дозволяє відстежувати зміни, які відбулись протягом певного періоду усім зацікавленим сторонам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

При аналізі результатів анкетування стейкхолдерів на сторінці біологічного факультету (<http://surl.li/lkoct>) ЕГ було встановлено, що результати представлені без градації за рівнем освіти, також не розміщено результатів за попередні роки, що ускладнює можливість відстеження динаміки, аналізу розвитку ситуації, змін у вимогах та задоволеності здобувачів з часом. ЕГ рекомендує оприлюднювати результати опитування на сторінці біологічного факультету за рівнем освіти, що допоможе отримати більш деталізовану інформацію, аналізувати задоволеність та думки різних груп студентів: бакалаврів, магістрів та аспірантів, а також оприлюднювати результати попередніх опитувань, що дозволило б краще реагувати на індивідуальні потреби та вимоги різних категорій здобувачів та покращувати якість освіти в ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла висновку про: повну відповідність за підкритеріями: 8.1., адже ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; 8.3., оскільки роботодавці активно залучені до процесу періодичного огляду ОП та інших заходів, спрямованих на забезпечення її якості, і виступають у ролі партнерів; 8.4., оскільки існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП; 8.5., адже внутрішня система забезпечення якості освіти здійснює вчасне та адекватне реагування на недоліки в ОП; 8.6., зауваження та пропозиції, беруться до уваги під час перегляду ОП; 8.7., оскільки в ДВНЗ «УжНУ» сформована інституційна структура внутрішньої системи забезпечення якості, що сприяє розвитку ОП. та часткову відповідність в підкритерії: 8.2., оскільки здобувачі ВО безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, але результати опитувань (анкетування) подані без врахування рівнів освіти та відсутня інформація про опитування попередніх років. ОП «Біологія» загалом відповідає чинним вимогам щодо внутрішнього забезпечення якості ОП, виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути враховані до кінця поточного навчального року. ЕГ вважає, що за критерієм 8 «Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми» ОП відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В «УжНУ» визначені чіткі, зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Документи та Положення, що стосуються прав та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» регламентуються документами: Статутом ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bbfks>); Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/uvcv>); Правилами внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/balur>); Положенням про студентське самоврядування ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/lcahn>); Положенням про академічну доброчесність в «УжНУ» (<http://surl.li/baiem>); Етичним кодексом (<http://surl.li/dggkh>); Положенням про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/baefb>). Ці та інші документи знаходяться у вільному доступі на сайті ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/giaf>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП «Біологія» другого магістерського рівня вищої освіти розміщено на сайті ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52499>). Для отримання зауважень та пропозиції зацікавлених сторін до ОП вказана електронна пошта. Рецензії щодо ОП другого магістерського рівня розміщені за посиланням (<http://surl.li/lcaqj>). Під час опитування стейкхолдерів з'ясовано, що вони долучаються до внесення пропозицій та зауважень до проектів ОП. Пропозиції розглядаються на засіданнях кафедри та вносяться зміни до ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60251>) оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП, що акредитується, в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства, а саме: освітні програми різних років, рецензії (<http://surl.li/lcaqj>); навчальні плани (<http://surl.li/lcaqm>); робочі програми обов'язкових компонентів ОП (<http://surl.li/lcaqr>); вибіркові компоненти ОП з робочими планами та силабусами (<http://surl.li/lcaqt>); програма вступних випробувань на ОП (<http://surl.li/lcaqv>); інформаційна скринька студента та інформацію про Академічну доброчесність (<http://surl.li/lcara>); бази практик та довгострокові договори про співпрацю (<http://surl.li/lcard>); портфоліо викладачів, які реалізують ОП (<http://surl.li/lcarg>); міжнародна співпраця, договори про співпрацю (<http://surl.li/lcark>) та іншу інформацію. Аналіз сайту ДВНЗ «УжНУ» (біологічного факультету), на момент ознайомлення ЕГ з матеріалами ОП (10-17 вересня 2023 р.) показав, що деякі вкладки сторінок не заповнені, наприклад, «Інформація щодо тем, пропонованих для виконання кваліфікаційної роботи магістрів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60617>), або не спрацьовують: «Положенням про порядок оцінювання знань здобувачів Університету» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>). ЕГ рекомендує оновити та заповнити інформацію на сторінках сайту. Також, ЕГ зазначає, що терміни громадського обговорення проекту ОП на сайті ЗВО не визначені. ЕГ рекомендує додати стрічку новин з зазначеними термінами громадського обговорення ОП на сайті біологічного факультету (випускової кафедри), щоб забезпечити більшу прозорість та участь всіх зацікавлених сторін у процесі вдосконалення ОП, систематизувати пропозиції і зауваження зацікавлених осіб та реакцію на них розробників ОП, також оприлюднювати цю інформацію.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Зручний і повний публічний реєстр нормативних документів, який є доступним для всіх учасників освітнього процесу, а також зацікавленим сторонам. Сайт також має англomовну версію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Аналіз сайту ЗВО/факультету показав, що терміни громадського обговорення проекту ОП на сайті факультету (випускової кафедри) не зазначені. ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року додати стрічку новин на сайт факультету (випускової кафедри) з зазначеними термінами громадського обговорення ОП, щоб забезпечити більшу прозорість та участь всіх зацікавлених сторін у процесі вдосконалення ОП. На момент ознайомлення ЕГ з матеріалами ОП встановлено, що деякі вкладки сторінок сайту біологічного факультету не заповнені, наприклад, «Інформація щодо тем, пропонованих для виконання кваліфікаційної роботи магістрів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60617>), або не спрацьовують: «Положенням про порядок оцінювання знань здобувачів Університету» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>). ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року доопрацювати та оновити сторінки сайту біологічного факультету щодо даної ОП, а також

систематизувати пропозиції, зауваження зацікавлених осіб та реакцію на них розробників ОП, з подальшим оприлюдненням цієї інформації, наприклад у вигляді таблиць, на сайті факультету (випускової кафедри).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» є чіткими та зрозумілими. ЕГ дійшла висновку про: повну відповідність за підкритеріями: 9.1., оскільки визначені чіткі і зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП; 9.2., оскільки ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін; та часткову відповідність за підкритерієм: 9.3., так як ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про ОП, однак відсутні терміни початку та завершення громадського обговорення ОП, деякі вкладки сторінок сайту не заповнені або не спрацьовують, відсутнє систематизоване оприлюднення пропозицій та зауважень від зацікавлених сторін. Враховуючи загальну відповідність ОП вимогам всіх підкритеріїв в рамках даного критерію та наявність незначних недоліків, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за критерієм 9. Вказані недоліки не є суттєвими та можуть бути враховані до кінця поточного навчального року.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група дякує за сприяння у роботі під час проведення акредитаційної експертизи ректору ДВНЗ «УжНУ» Смоланці Володимирі Івановичу, першому проректору Сливці Олександрі Георгійовичу, проректору з наукової роботи Миронюку Івану Святославовичу, проректору з науково-педагогічної роботи Королю Ігорю Івановичу, гаранту ОП «Біологія» Кривцовій Марині Валеріївні, декану біологічного факультету Гасинець Ярославі Степанівні та всім учасникам зустрічей у фокус-групах.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Портфоліо студента (інформація від Гаранта ОП).pdf</i>	BP7tlKE3O4PZhUhcDAE/2K6ThTAatQHmtlG5k6wL jRw=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копійка Віра Вікторівна

Члени експертної групи

Дмитроца Олена Романівна

Івасенко Артур Юрійович